

II. ØKOMONISKE FORHOLD

ved kurator E. A. Koch.

Den her foreliggende beretning omfatter de økonomiske forhold i det akademiske år 1967–68, herunder de indenfor dette tidsrum udfærdigede bevillingslove, nemlig

- 1) finansloven for finansåret 1968–69,
- 2) normeringsloven for finansåret 1968–69 samt
- 3) lov om tillægsbevilling for finansåret 1967–68.

I tilslutning til omtalen af finansloven omtales dog også udgifter, som i henhold til en fra folketingets finansudvalg eller lønningsrådet inden universitetsårets udgang modtaget godkendelse afholdes på forventet efterbevilling for finansåret 1968–69.

Normeringslovens sædvanlige afsnit (normalt § 1) om ændringer i og tilføjelser til klassificeringslovens 2. del er for finansåret 1968–69 ikke optaget i selve normeringsloven, men i lov nr. 26 af 11. december 1968 (lovtidende B) om tillæg til normeringslov for finansåret 1968–69. Uanset, at denne lov først foreligger stadfæstet kort efter universitetsårets udgang, medtages den i beretningen.

Med hensyn til tillægsbevillingsloven for finansåret 1967–68 kan i det væsentlige henvises til regnskabsberetning for Københavns Universitet og Kommunitetet for regnskabsåret 1967–68, som findes aftrykt som bilag til årbogen.

Ved universitetsårets udgang forelå publikationen »Budgetoverslag for 1970–71, 1971–72, 1972–73 – sammenholdt med regnskabstal for 1967–68, finansløvtal for 1968–69 og finanslovforslagstal for 1969–70«, som er udarbejdet af finansministeriet på grundlag af de gennem ministerierne fra institutionerne modtagne budgetoverslag for de nævnte finansår. Denne publikation skal omtales i korthed nedenfor i afsnit a.

Om de retningslinier, som iøvrigt er lagt til grund for den her foreliggende beretning, henvises til årbogen for 1963–64 side 3–4.

Beretningen opdeles i følgende afsnit:

- a. Budgetoverslag.
- b. Bevillingsoversigt.
- c. Personalebevillinger (konto 01–06).

- d. Lokaleforhold (konto 31–39, § 27).
- e. Andre bevillingsmæssige forhold (andre driftsudgifter, tilskud, indtægter).
- f. Andre økonomiske forhold.

a. BUDGETOVERSLAG

Om indførelse af 3-års budgetoverslag med virkning fra 1967–68 i henhold til finansministeriets cirkulære nr. 8 af 18. januar 1966 og om budgetoverslagene 1967–71 henvises til årbogen for 1965–66 s. 4–5 og årbogen for 1966–67 s. 29–31.

I finansministeriets cirkulære af 27. maj 1968 er fastsat bestemmelser om udarbejdelse af bidrag til forslag til finanslov for 1969–70 og budgetoverslag for finansårene 1970–71, 1971–72 og 1972–73. Den hidtidige 3-årige budgetlægning er herved udvidet til at omfatte 4 finansår.

Om budgetbidragenes afgivelse, deres indhold og deres pris- og lønforudsætninger er i nævnte cirkulære foreskrevet følgende:

I. *Bidragenes indhold.*

1. *Lovbundne tilskud* og andre udgifter, der ikke er omfattet af budgetteringsrammer, skal budgetteres så realistisk som muligt på grundlag af gældende lovgivning eller retningslinier.

2. *Indtægter* skal budgetteres så realistisk som muligt. Det må påses, at indtægter, der opkræves med henblik på dækning af udgifterne ved en bestemt virksomhed, søges forhøjet i takt med udgiftsudviklingen. Eventuelt fornøden ændring i lovgivningen må forberedes.

3. *I øvrigt* skal budgetteringen ske inden for de *budgetteringsrammer*, der er anført i bilag A. Inden for den enkelte ramme kan ministerierne prioritere udgiftsfordelingen. Udgifter, der følger af nye aktiviteter, skal holdes inden for budgetteringsrammerne. Der kan således ikke påregnes godkendt forslag, som vil medføre udvidelse af rammebeløbene, men finansministeriet vil i ganske særlige tilfælde kunne tillade, at der overføres beløb fra et område til et andet, når dette kan ske uden overskridelse af det pågældende ministeriums samlede budgetteringsramme.

Udgifter, der følger af nye love og finansudvalgsaktstykker vedtaget eller tiltrådt før 1. maj 1968, forudsættes indpasset i budgetteringsrammerne.

Udgifter, der følger af ny lovgivning og finansudvalgsaktstykker vedtaget eller tiltrådt efter 1. maj 1968, medfører kun ændring af de fastsatte budgetteringsrammer, såfremt der i det enkelte tilfælde ved forslagene fremsættelse er givet tilslutning hertil af regeringen.

Det er en forudsætning for gennemførelse af personaleudvidelser og for oprettelse af nye finanslovhonorarer og forhøjelse af bestående, at udgiften i det første finansår såvel som årsudgifterne i de følgende finansår kan holdes inden for de fastsatte budgetteringsrammer. Dette gælder også udvidelse af antallet af tjenestemandstillinger, til hvis oprettelse der kræves hjemmel på normeringslov, uanset at sådanne udvidelser ikke kan medtages på finanslovsforslagets personaleoversigt, jfr. i øvrigt nedenfor pkt. 17, 18 og 26 om fremgangsmåden ved personaleudvidelser m.v.

II. Bidragenes pris- og lønforudsætninger.

4. Bidragene udarbejdes på grundlag af de i april måned 1968 gældende *priser*.

For personale, der omfattes af arbejdsmarkedets kollektive overenskomster, lægges de for april måned 1968 gældende *lønninger* til grund ved budgetteringen.

For andet personale budgetteres lønningsudgiften i det for marts 1968 gældende niveau med tillæg af 2 dyrtidsportioner.

Af cirkulærets indhold skal iøvrigt fremhæves pkt. 26, som er sålydende:

26. Såfremt der *inden for de fastsatte budgetteringsrammer* forberedes forslag om bevillinger i 1969-70, hvis størrelse endnu ikke kan opgøres endeligt, må styrelserne, af hensyn til fastsættelsen af reserverne til imødegåelse af ændringsforslag og tillægsbevillingsforslag, i et særligt bilag, der fremsendes til finansministeriet sammen med bidragene til finanslovsforslaget, angive udgiftsformålet og et foreløbigt skøn over de hermed forbundne udgifter. På bilaget medtages også forslag om nye finanslovhonorarer eller forhøjelse af bestående, hvortil lønningsrådets forudgående tilslutning ikke er opnået, jfr. pkt. 18, samt forslag om oprettelse af tjenestemandstillinger, hvortil hjemmel på normeringslov kræves, jfr. pkt. 17.

Endelig skal af cirkulærets bemærkninger til budgetoverslagene fremhæves følgende:

27. Budgetoverslagene skaber ikke hjemmel for dispositioner og be-
tragtes ikke som bevillingsforslag, men de vil danne grundlag for fast-
læggelsen af statens samlede udgiftspolitik og den endelige fastsættelse
af udgiftsrammer for bevillingslovene for 1970-71 til 1972-73.

28. Det er derfor af afgørende betydning, at de til grund for bud-
getteringen liggende forudsætninger præciseres i bemærkningerne.

Dette skal så vidt muligt ske ved mængdeangivelser, f. eks. antal elever, antal tilskudsmodtagere, antal institutionspladser, antal forsendelser og antal ekspeditioner.

29. For at opnå det bedst mulige grundlag for den endelige afvejning af de enkelte udgiftsformåls betydning er det påkrævet, at der redegøres for den almindelige udvikling inden for de enkelte udgiftsområder, herunder det forventede behov for offentlige ydelser, styrelsernes prioritering af disse inden for de givne budgetteringsrammer samt de rationaliseringsforanstaltninger, der påregnes gennemført.

Endvidere redegøres – i tilknytning til de enkelte udgiftsområder – for omfanget og arten af planlagte nye aktiviteter, ny lovgivning, ændring af bestående tilskudsordninger m.v.

I bilag A til cirkulæret er budgetteringsrammerne for den under undervisningsministeriet hørende forskning og undervisning – bortset fra landbohøjskolen – fastsat som nedenfor angivet. Budgetteringsrammerne er angivet som bruttoudgiftsrammer i mill. kr. i det løn- og prisniveau, der skal anvendes ved budgetteringen, jfr. foran. For finansåret 1968–69 er anført bevillingstallene, som er beregnet på grundlag af løn- og prisniveauet eet år tidligere.

	1968–69	1969–70	1970–71	1971–72	1972–73
Driftsudgifter og ikke-lovbundne tilskud (§ 20.6.) . .	771,7	955,5	1068,4	1176	1276
Kapital- og anlægs- udgifter	217,3	275,7	315,0	340	363

I indledningen til den af finansministeriet i november 1968 udgivne publikation »Budgetoverslag for 1970–71, 1971–72, 1972–73, sammenholdt med regnskabstal for 1967–68, finanslovtal for 1968–69 og finanslovsforslagstal for 1969–70« er givet visse oplysninger om baggrunden for fastlæggelsen af de i finansministeriets cirkulære af 27. maj 1968 fastsatte budgetteringsrammer. Det er således bl.a. oplyst, at udgangspunktet for rammernes fastlæggelse har været dels finansloven for 1968–69, således som denne blev vedtaget efter de af regeringen stillede ændringsforslag, herunder besparelser på omkring 600 mill. kr., dels de i november 1967 publicerede budgetoverslag for 1969–70 og 1970–71 med reduktioner under hensyn til de for finansåret 1968–69 gennemførte besparelser. For en række højt prioriterede områder, herunder undervisningsområdet, er budgetteringsrammerne dog i det store hele fastsat i fortsættelse af de hidtidige retningslinier.

På grundlag af de fastlagte budgetteringsrammer og det fra styrelserne gennem ministerierne indsamlede materiale har finansministeriet udarbejdet den nævnte publikation indeholdende budgetoverslagstal frem til 1972-73.

I tilknytning til de i publikationen anførte udgiftstal for hvert område er anført en oversigt over personaleudviklingen, hvorved der naturligvis ikke er sket nogen godkendelse af de stillingsforøgelser, som personaleoversigten udviser.

Efter korrektion for pris- og lønstigning opgør finansministeriet – i publikationens s. 11-12 – den reale stigning i statens samlede netto-udgifter i henhold til 4-års-budgetteringen 1969-73 således:

Fra 1968-69 til 1969-70: ca. 6 %
Fra 1969-70 til 1970-71: ca. 5,4 %
Fra 1970-71 til 1971-72: ca. 5,5 %
Fra 1971-72 til 1972-73: ca. 4,1 %

I publikationens afsnit III. Budgetoverslag 1970-71, 1971-72 og 1972-73, Undervisningsministerens område, afsnit 6 (s. 177-181) redegøres for 4-års-budgetteringen for forskningen og den højere undervisning.

Afsnit 6 omfatter universiteterne, Danmarks tekniske Højskole, Danmarks Ingeniørakademi, Danmarks farmaceutiske Højskole, tandlægehøjskolerne, Danmarks Lærerhøjskole, Danmarks højskole for Lægemevelser, Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, Rigshospitalet med Kysthospitalet på Refsnæs og forskningsinstitutionerne, herunder Atomenergikommissionen og forskningsrådene.

Om de for dette område i publikationen angivne finanslovtal for 1968-69, finanslovsforslagstal for 1969-70 og budgetoverslagstal for 1970-71, 1971-72 og 1972-73 samt antal heltidsansatte primo pågældende finansår skal fremhæves nedenstående, idet det med hensyn til stigningen i udgiftstal fra 1968/69 til 1969/70 må erindres, at der i denne stigning indgår pris- og lønstigningen fra april 1967 til april 1968, som af finansministeriet er anslået til 9-10 %. Tallene i nedenstående oversigt angiver budgetoverslagstallene i mill. kr.

	1968-69	1969-70	1970-71	1971-72	1972-73
Nettoudgifter	1028,7	1273,6	1431,2	1561,1	1669,0
Driftsudgifter	744,4	900,0	1005,2	1096,1	1179,9
Driftstilskud	77,0	95,4	108,9	122,8	136,0
Anlægsudgifter (ekskl. ejendoms- erhvervelser)	220,0	281,2	295,2	297,5	283,5

	1968-69	1969-70	1970-71	1971-72	1972-73
Antal heltidsansatte	10444	12187	13320	14389	16025
Heraf personale uden højere ud- dannelse	6927	7892	8547	9097	9877

Af bemærkningerne til de nævnte budgetoverslagstal fremgår, at der for universiteternes vedkommende i årene fra 1968-69 til 1972-73 er regnet med en stigning i tilgangen af studerende fra 6100 i 1968 til 8500 i 1972, en stigning af bestanden af studerende fra 33000 til 46000 og en stigning i kandidatproduktionen fra 1450 til 2350.

Stigningen i tilgangen til universiteterne i nævnte periode er således beregnet til knap 40 %, medens stigningen i tilgangen til læreanstalterne – på grund af adgangsbegrænsningen – kun er beregnet til knap 6 %.

For universiteterne, Danmarks tekniske Højskole, ingeniørakademiet, farmaceutisk højskole, tandlægehøjskolerne og landbohøjskolen tilsammen er i samme åremål regnet med en forøgelse af såvel det akademiske personale som det ikke-akademiske personale med 81 %, nemlig en forøgelse af det akademiske personale fra 2771 til 5016, af det ikke-akademiske personale fra 2581 til 4678, og således af det samlede personale fra 5352 til 9694.

Der er for perioden 1969-70 til 1972-73 forudsat stillet omkring 600 mill. kr. til rådighed for de 3 bestående universiteter af de 1250 mill. kr., som undervisningsministeren ved lov af 31. maj 1968 fik bemyndigelse til indtil 1. april 1976 at anvende til udbygning af de 3 universiteter.

Af anlægsudgifter er der foreløbig regnet med følgende tal (i mill. kr.) for Københavns Universitet:

1968-69	1969-70	1970-71	1971-72	1972-73
26,0	40,5	40,1	44,8	79,9

b. BEVILLINGSOVERSIGT

Om den på finansloven for finansåret 1966-67 i overensstemmelse med finansministeriets cirkulære nr. 124 af 11. juni 1965 indførte rammebevillingsordning henvises til årbogen for 1965-66 s. 5-8.

1. *Finansloven for finansåret 1968-69.*

I nedenstående oversigts første kolonne er anført de på finansloven for finansåret 1968-69 optagne bevillingssummer til Københavns Universitet. Oversigten omfatter såvel driftsbevillinger som anlægsbevill-

Bevillinger på finansloven for finansåret 1968-69 (FL 68/69) til Københavns Universitet sammenholdt med finansloven og tillægsbevillingsloven for finansåret 1967-68 (FL 67/68 og TBL 67/68).

	FL 68/69	FL 67/68	TBL 67/68	Merbevilling 1968/69 i forhold til	
				FL 67/68	FL + TBL 67/68
<i>§ 20.6.01. Københavns Universitets, Kommunitetets og Sorø Akademis økonomiske forvaltning</i>					
Lønningsudgifter.....	3.166.600	2.952.900	240.000	213.700	÷ 26.300
Andre driftsudgifter...	670.500	590.500	86.400	80.000	÷ 6.400
Driftsudgifter ialt.....	3.837.100	3.543.400	326.400	293.700	÷ 32.700
Indtægter.....	1.800	1.200		600	600
Nettoudgifter.....	3.835.300	3.542.200	326.400	293.100	÷ 33.300
<i>§ 20.6.02. Københavns Universitet</i>					
Lønningsudgifter.....	129.222.100	108.626.700	14.735.300	20.595.400	5.860.100
Andre driftsudgifter...	43.932.000	33.853.400	6.762.200	10.078.600	3.316.400
Driftsudgifter ialt.....	173.154.100	142.480.100	21.497.500	30.674.000	9.176.500
Tilskud.....	11.541.500	10.761.100	114.400	780.400	666.000
Udgifter ialt.....	184.695.600	153.241.200	21.611.900	31.454.400	9.842.500
Indtægter.....	7.575.700	6.445.000	1.306.800	1.130.700	÷ 176.100
Nettoudgifter.....	177.119.900	146.796.200	20.305.100	30.323.700	10.018.600
<i>§ 27. Anlægsudgifter</i>					
<i>2.01. Københavns Universitet.....</i>					
	26.000.000	15.348.000	6.341.600	10.652.000	4.310.400
<i>Københavns Universitet</i>					
<i>Drifts- og anlægsudgifter</i>					
<i>ialt netto.....</i>	206.955.200	165.686.400	26.973.100	41.268.800	14.295.700

linger. I de følgende kolonner er til sammenligning anført de tilsvarende bevillinger på finansloven og tillægsbevillingsloven for det foregående finansår og i de 2 sidste kolonner bevillingernes merbeløb dels i forhold til foregående års finanslov og dels i forhold til denne som reguleret ved tillægsbevillingsloven.

Med hensyn til merbevillingernes reelle størrelse må det bemærkes, at budgetteringsprisniveauet for finansloven for finansåret 1968-69 ligger 3-4 % over budgetteringsprisniveauet for finansloven for finansåret 1967-68, men knap 4 % lavere end budgetteringsprisniveauet for tillægsbevillingsloven for samme finansår (regnskabstallenes prisniveau i finansåret 1967-68).

I overensstemmelse med de i indledningen til anmærkningerne til finanslovforslaget anførte særlige bemærkninger til finanslovforslaget er forslag om nye stillinger eller honorarer eller omnormering af bestående, hvortil der efter gældende regler kræves tilslutning fra lønningrådet og økonomiministeriet, medmindre forhåndsgodkendelse

foreligger, ikke medtaget i finanslovforslaget, men i tilslutning til henholdsvis personaleoversigterne og honorarskemaerne opført under betegnelserne »ønsket, ikke godkendt personale (honorar)«. Da der heller ikke – som i anmærkningerne til finanslovforslaget forudsat – har været adgang til at søge den med sådanne stillinger forbundne udgift indarbejdet i ændringsforslag til finanslovforslaget, er den med besættelsen af sådanne stillinger forbundne udgift ikke bevilget på finansloven, men forudsættes, i det omfang godkendelse måtte blive opnået, medtaget på forslaget til lov om tillægsbevilling for finansåret 1968–69.

For Københavns Universitets vedkommende er for finansåret – ved lov om tillæg til normeringslov for finansåret 1968–69 samt på forventet efterbevilling for finansåret – godkendt oprettelse af nye stillinger og honorarer til en samlet udgift for finansåret på ca. 6,1 mill. kr.

Udover de på finansloven optagne bevillinger til Københavns Universitet, har universitetet andel i forskellige fællesbevillinger for universiteterne og de højere læreanstalter. Over disse bevillinger meddeles der nedenstående oversigt.

Bevillinger på finansloven for finansåret 1968–69 (FL 68/69), hvori Københavns Universitet har andel, sammenholdt med finansloven og tillægsbevillingsloven for finansåret 1967–68 (FL 67/68 og TBL 67/68).

	FL 68/69	FL 67/68	TBL 67/68	Merbevilling 1968/69 i forhold til	
				FL 67/68	FL + TBL 67/68
<i>§ 20.6.21. Fællesudgifter vedrørende de højere læreanstalter</i>					
Driftsudgifter	4.900.000	11.300.000	÷ 9.710.000	÷ 6.400.000	3.310.000
Tilskud	2.031.000	1.528.000		503.000	503.000
Udgifter ialt	6.931.000	12.828.000	÷ 9.710.000	÷ 5.897.000	3.813.000
<i>§ 27. Anlægsudgifter.</i>					
<i>2.20.05. Mindre bygge- arbejder ved de højere læreanstalter . . . . .</i>					
	8.700.000	6.000.000	1.181.600	2.700.000	1.518.400
<i>2.20.06. Projektering vedrørende universi- teter og højere lære- anstalter . . . . .</i>					
	2.400.000	1.500.000		900.000	900.000
<i>Fællesudgifter ialt . . . . .</i>	<i>18.031.000</i>	<i>20.328.000</i>	<i>÷ 8.528.400</i>	<i>÷ 2.297.000</i>	<i>6.231.400</i>

De i oversigten nævnte driftsudgifter og tilskud for finansåret 1968–69 – ialt 6.931.000 kr. – er på finansloven og i anmærkningerne til finanslovforslaget specificeret således:

Driftsudgifter (§ 20.6.21).

24. Til benyttelse af elektroniske regneanlæg ved undervisnings- og forskningsopgaver	700.000 kr.
88. Til imødegåelse af merudgifter ved nye udgiftskrævende foranstaltninger	4.200.000 kr.
	<hr/>
	4.900.000 kr.

Tilskud (§ 20.6.21).

64. Danske Studerendes Fællesråd, til fællesrådets almindelige virksomhed	150.000 kr.
Til studenterrådgivningen	225.000 kr.
65. Forskerstipendier	780.000 kr.
Scholarstipendier	561.000 kr.
Tilskud til doktordisputatser	315.000 kr.
	<hr/>
	2.031.000 kr.

Til § 20.6.21.88 er knyttet den anmærkning, at dispositioner over kontoen ikke vil kunne foretages uden forudgående forelæggelse for finansministeriet. Bevillingen, der tillige kan anvendes til dækning af tilskud, vil ved forslag til lov om tillægsbevilling blive fordelt på de konti, hvortil udgifterne endeligt vil blive henført.

I det omfang, hvori de af fællesbevillingen under § 20.6.21.88 bestodte foranstaltninger skal have varighed udover finansåret, må de søges på finansloven for det følgende finansår.

Den hidtil under § 20.6.21.65 optagne bevilling til deltagelse i oversøiske kongresser er forhøjet fra 125.000 kr. til 150.000 kr. og overført til § 20.1.02.65 (Undervisningsministeriets fællesudgifter; Tilskud til international virksomhed; Delegationsrejser, deltagelse i videnskabelige og pædagogiske kongresser m.v.).

Tildelinger til Københavns Universitet af *fællesbevillingerne* omtales i forbindelse med omtalen af de tilsvarende konti på universitetets budget.

Endelig kan nævnes, at der på finansministeriets afsnit af driftsbudgettet (§ 23), anlægsbudgettet (§ 27.2.23) og kapitalbudgettet (§ 30) er optaget forskellige reserver, nemlig udover reserver på 2.450 mill. kr. til stigninger i priser, lønninger og pensioner m.v. reserver på 60 mill. kr. til merudgifter ved ny lovgivning og 135 mill. kr. til merudgifter ved nye bevillingsforslag.

2. Normeringsloven for finansåret 1968-69.

Ligesom normeringsloven for finansåret 1967-68 indeholdt normeringsloven for finansåret 1968-69 (lov af 8. maj 1968) ikke forslag om oprettelse af nye tjenestemandstillinger eller om oprykning eller nedrykning af bestående tjenestemandstillinger, idet forslag herom agte-

des indarbejdet i det udkast til normering og klassificering af samtlige tjenestemandstillinger i et nyt tjenestemandssystem, der forberedtes under tjenestemandskommissionen af 1965.

På normeringsloven er herefter for Københavns Universitets vedkommende kun optaget nogle tildelinger af pensions- og lønningsanciennitet (§ 1) og nogle tildelinger af pensionsret (§ 2) til tjenestemænd ved universitetet.

Da det imidlertid ikke viste sig muligt at gennemføre en samlet tjenestemandreform i folketingssamlingen 1967-68, udfærdigedes en den 11. december 1968 stadfæstet lov om tillæg til normeringslov for finansåret 1968-69, hvorved dels de i finansåret 1967-68 med lønningsrådets godkendelse etablerede funktioner i unormeret stilling blev endeligt normerede, og dels nyoprettedes og omdannedes en række tjenestemandstillinger.

For Københavns Universitets vedkommende er under afdeling 5 (den økonomiske forvaltning) og 22 a (universitetet og kommunitetet) foruden nogle opnormeringer af tjenestemandstillinger oprettet 109 nye tjenestemandstillinger og nedlagt 1. Af de 109 nye tjenestemandstillinger tjener 35 til endelig normering af tidligere etablerede funktioner.

I lovens § 2, Andre bestemmelser, er optaget en bestemmelse (nr. 819) om, at personer, der i medfør af lønnings- og pensionslovens § 12, stk. 5 har overtaget en funktion i normeret stilling eller en heraf afledet funktion med henblik på senere udnævnelse, ved udnævnelsen i vedkommende stilling i enhver henseende stilles, som om udnævnelsen havde fundet sted fra tidspunktet for funktionens overtagelse, dog tidligst fra 1. april 1967. Endvidere er i § 2 optaget en bestemmelse (nr. 820) om, at aspiranter til stillinger, hvis antal er fastsat i normerings- og klassificeringsloven, og til hvem der efter udløbet af aspiranttiden først er ledige tjenestemandstillinger til rådighed efter vedtagelsen af lov om tillæg til normeringsloven for finansåret 1968-69, under nærmere angivne forudsætninger stilles som om de var blevet tjenestemandsansat ved aspiranttidens udløb.

3. *Lov om tillægsbevilling for finansåret 1967-68.*

Der henvises til 3. kolonne i de foran under 1 meddelte oversigter vedrørende finansloven for finansåret 1968-69.

På tillægsbevillingsloven er godkendt følgende overførsler i henhold til rammebevillingsordningen.

Fra konti 01. Lønninger til tjenestemænd, 02. Lønninger til ikke-tjenestemænd, og 05. Honorarer, er overført 1.366.000 kr. til konti 24. Tjenesteydelser, og 53. Anskaffelse og vedligeholdelse af inventar m.v. (arbejdsbesparende materiel).

For kuratoriets vedkommende er fra konto 02. Lønninger til ikke-tjenestemænd, overført 10.000 kr. til konto 04. Overarbejdsbetaling til tjenestemænd.

c. PERSONALEBEVILLINGER

Summen af bevillingerne på finanslov 1968-69 til vederlæggelse af personale ved Københavns Universitet (§ 20.6.01-02 konto 1-6) andrager 132.388.700 kr. eller ca. 20,8 mill. kr. mere end på finansloven for det foregående finansår.

Herudover er på lov om tillæg til normeringslov for finansåret nybevilget stillinger til en lønningsudgift for finansåret på ca. 1,3 mill. kr. og af folketingets finansudvalg på forventet tillægsbevilling for finansåret 1968-69 godkendt oprettelse af stillinger til en lønningsudgift på ca. 3,1 mill. kr. og honorarer til en udgift på ca. 1,7 mill. kr.

1. *Oprettelse og nedlæggelse af stillinger.*

ORDINÆRE PROFESSORATER

(konto 01)

På lov om tillæg til normeringslov for finansåret 1968-69 er antallet af ordinære professorater ved Københavns Universitet forhøjet med 29 til 194 og bestemmelsen om, at et professorat i biokemi, et professorat i fysiologi, et professorat i fysik og professoratet i materiel folkekultur nedlægges ved ledighed, er slettet.

Af de 4 professorater, hvis midlertidighed er ophævet, har professoratet i fysik været ledigt i nogle år og på grund af midlertidigheds-klausulen ikke kunnet genbesættes, og for dette professorats vedkommende er der for så vidt tale om en genoprettelse, men professoratet har ikke været slettet på normeringsloven.

Af de 29 nyoprettede ordinære professorater er de 11 stillinger, som på forventet tillægsbevilling for finansåret 1967-68 og i forventning om senere endelig normering blev oprettet som funktioner, hvorom henvises til årbogen for 1966-67, medens 5 af stillingerne er oprettet mod samtidig nedlæggelse af ekstraordinære professorater, således at kun 13 af de 29 stillinger er egentligt nyoprettede stillinger i finansåret 1968-69.

De 13 således egentligt nyoprettede ordinære professorater dækker nedenstående fag. Det samlede antal ordinære professorater i de pågældende fag efter stillingens oprettelse anføres i parentes i de tilfælde, hvor der er andre ordinære professorater i samme fag.

1. Dogmatik.
2. Matematisk økonomi.
3. Socialmedicin.

4. Patologisk anatomi (2).
5. Gynækologi.
6. Intern medicin (4).
7. Kirurgi(4).
8. Anvendt og matematisk lingvistik.
9. Østeuropæisk historie.
10. Antik og middelalderlig filosofi.
11. Genetik (2).
12. Fysik(8).
13. Geologi med særligt henblik på dynamisk geologi.

De 5 til ordinære professorater omdannede ekstraordinære professorater dækker nedenstående fag:

14. Foredragslære og metrik.
15. Dansk sprog (2 – klausulen for det hidtidige ekstraordinære professorat »med særligt henblik på navneforskning« udgår).
16. Dansk dialektologi.
17. Romansk sprog og litteratur (4).
18. Petrografi.

Med folketingets finansudvalgs tilslutning er der oprettet 10 institutbestyrerhonorarer, heraf 1 med grundhonorar 2.700 kr., 6 med grundhonorar 1.500 kr. og 3 med grundhonorar 900 kr.

De 10 nye institutbestyrerhonorarer dækker følgende institutter:

Grundhonorar 2.700 kr.:

Institut for eksperimentel immunologi.

Grundhonorar 1.500 kr.:

Filosofisk laboratorium.

Slavisk institut.

Institut for almen geologi.

Institut for historisk geologi og palæontologi.

Institut for petrologi.

Institut for fysisk oecenografi.

Grundhonorar 900 kr.:

Institut for europæisk folkelivsforskning.

Institut for etnologi og antropologi.

Institut for teoretisk meteorologi.

EKSTRAORDINÆRE PROFESSORATER

(konto 01)

Som foran nævnt er 4 ekstraordinære professorater under det filosofiske fakultet og 1 ekstraordinært professorat under det matematisk-naturvidenskabelige fakultet omdannet til ordinære professorater.

Table I. Professorater.

Fakultet	Ordinære professorater	Ekstraordinære professorater	Honorarlønnede professorater	Professorater ialt
Teologiske	10	2	—	12
Rets- og statsvidenskabelige	24	3	—	27
Lægevidenskabelige	43	1	4	48
Filosofiske	61	5	—	66
Matematisk-naturvidenskabelige .	56	5	—	61
Tilsammen	194	16	4	214

Endvidere er det ekstraordinære professorat i færøsk bortfaldet ved professor, dr. phil. Chr. Matras' afgang.

Antallet af ekstraordinære professorater er herefter nedsat med 6 til 16.

Af professorater – ordinære og ekstraordinære – er der således normeret ialt 210, hvortil kommer 4 honorarlønnede professorer (grundhonorar 7.200 kr.) under det lægevidenskabelige fakultet.

I tavle I er angivet fordelingen af de 214 ordinære, ekstraordinære og honorarlønnede professorater på fakulteterne.

Praktikantprofessoraterne, 18 honorarer på 3.900 kr. + tillæg til overlæger ved hospitaler i København og omegn for afholdelse af praktikantklinikker, er medtaget nedenfor i tavle II.

LEKTORER

(konto 05)

Med finansudvalgets tilslutning er oprettet 83 nye lektorater, heraf 20 i forbindelse med gennemførelsen af den nye studieordning under det filosofiske fakultet.

2 lektorater med grundhonorar 2.700 kr. er opnormeret til grundhonorar 3.900 kr.

Af de 83 nye lektorater har 63 grundhonorar 3.900 kr., 19 grundhonorar 2.700 kr. og 1 grundhonorar 1.500 kr. De fordeler sig således på fakulteterne:

Rets- og statsvidenskabelig fakultet	6
Lægevidenskabelig fakultet	35
Filosofiske fakultet	30
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet	12
	Ialt... 83

Det samlede antal lektorater er herefter forhøjet med 83 til 444.

Hertil kommer 9 lektorater for udenlandske lektorer, der aflønnes med vederlag svarende til 4. trin i 19. lønningsklasse og 6 hovedstillingslektorater, som lønnes med $\frac{2}{3}$ af magisteroverenskomstens satser, alle under det filosofiske fakultet.

Tavle II. Lektorater, Praktikantprofessorer.

	Lektorater Grund- honorarer			Ialt	Praktikant- professorer 3.900 kr.
	3.900 kr.	2.700 kr.	1.500 kr.		
Fakulteter ¹⁾	—	1	—	1	—
Teologiske	2	—	—	2	—
Rets- og statsvidenskabelige	61	3	—	64	—
Lægevidenskabelige	96	19	5	120	18
Filosofiske	79	17	5	101	—
Matematisk-naturvidenskabelige .	111	33	12	156	—
Tilsammen.....	349	73	22	444 ²⁾	18

¹⁾ I denne rubrik er anført et ved universitetsårets udgang til rådighed værende lektorat.

²⁾ Heraf udefra kommende lektorer (tillæg 1.500 kr.): 166.

Antallet af praktikantprofessorater under det lægevidenskabelige fakultet (grundhonorar 3.900 kr.) er uforandret 18.

De fornævnte 444 lektorater fordeler sig på fakulteterne og aflønnes med grundhonorar (3.900 kr., 2.700 kr. og 1.500 kr.), som angivet i tavle II, hvori også praktikantprofessoraterne er medtaget.

De udenlandske lektorer og hovedstillingslektorer er medtaget nedenfor i tavle IV.

TJENESTEMANDSSTILLINGER FOR VIDENSKABELIGE MEDARBEJDERE
(konto 01)

27. lønningsklasse.

Udover professoraterne er der i 27. lønningsklasse uforandret normeret 3 direktørstillinger, deraf 2 under det lægevidenskabelige fakultet (direktørerne for den medicinske og den kirurgiske afdeling af institut for eksperimentel medicin og kirurgi) og 1 under det matematisk-naturvidenskabelige fakultet (direktøren for Zoologisk Museum).

25. lønningsklasse.

På lov om tillæg til normeringslov for finansåret 1968–69 er antallet af stillinger for afdelingsledere ved laboratorier, instituter og museer forhøjet med 39 til 121 mod nedlæggelse af stillingen som chef for universitetets børnepsykologiske klinik (25. lønningsklasse) samt 3 overenskomstlønnede amanuensisstillinger.

Endvidere er antallet af stillinger for docenter og amanuenser i 25. lønningsklasse forhøjet med 30 til 64 mod bortfald af et tilsvarende antal overenskomstlønnede amanuensisstillinger.

Af de 39 nynormerede afdelingslederstillinger er de 24 stillinger, som – mod bortfald af de 3 nævnte overenskomstlønnede amanuensisstillinger – blev oprettet på forventet tillægsbevilling for finansåret 1967–68 i forventning om senere endelig normering, som altså nu har fundet sted.

1 af de øvrige 15 nynormeringer repræsenterer kun en ændret stillingsbetegnelse og ændret stillingsindhold for den hidtidige stilling i samme lønningsklasse som chef for universitetets børnepsykologiske klinik, som nu er henlagt som en afdeling under institut for klinisk psykologi.

De øvrige 14 nynormerede afdelingslederstillinger er egentligt nyoprettede stillinger i finansåret 1968-69. Disse 14 nye afdelingslederstillinger fordeler sig således på fakulteterne:

Det lægevidenskabelige fakultet	8
Det filosofiske fakultet	2
Det matematisk-naturvidenskabelige fakultet	4
	Ialt... 14

En afdelingslederstilling er afgivet fra det matematisk-naturvidenskabelige fakultet (kemisk laboratorium III) til det lægevidenskabelige fakultet (medicinsk-kemisk institut).

Omdannelsen af 30 overenskomstlønnede amanuensisstillinger til stillinger for docenter og amanuenser i 25. lønningsklasse er en egentlig nybevilling i finansåret 1968-69. Omdannelserne er til rådighed for videnskabelige medarbejdere ved de forskellige fakulteter.

Da der udover de to nævnte stillingskategorier er 3 særskilt normerede stillinger for videnskabelige medarbejdere i 25. lønningsklasse, er der i denne normeret ialt 188 videnskabelige medarbejdere. En del af de således normerede tjenestemandstillinger er ikke besat som sådanne, idet de bestrides af overenskomstlønnede amanuenser med kvalifikationstillæg.

I tavle III er angivet, hvorledes de 3 tjenestemandstillinger for videnskabelige medarbejdere i 27. lønningsklasse og de 124 stillinger i 25. lønningsklasse for afdelingsledere og særskilt normerede videnskabelige medarbejdere er fordelt på fakulteterne.

De 64 stillinger i 25. lønningsklasse for docenter og amanuenser er medtaget nedenfor i tavle IV.

Tavle III. Tjenestemandstillinger for direktører (27. lkl.) og afdelingsledere m. fl. (25. lkl.).

Fakultet	27. lkl.		25. lkl.		Ialt
	Direktører	Afd.ledere	Særligt normerede stillinger		
Teologiske	—	2	—	2	
Rets- og statsvidenskabelige	—	3	—	3	
Lægevidenskabelige	2	44	1	47	
Filosofiske	—	14	—	14	
Matematisk-naturvidenskabelige ..	1	58	2	61	
Tilsammen	3	121	3	127	

19.-24. lønningsklasse.

Antallet af tjenestemandstillinger i 19.-24. lønningsklasse er uforandret 92. (Een af de på normeringsloven for 1966/67 anførte 93 stillinger er til rådighed for Dansk Sprognævn, der ikke henhører under universitetet).

Et antal af disse tjenestemandstillinger er ikke besat som sådanne, men bestrides af overenskomstlønnede amanuenser.

OVERENSKOMSTLØNNEDE AMANUENSISSTILLINGER

(konto 02)

På forventet tillægsbevilling for finansåret 1968-69 er antallet af overenskomstlønnede amanuensisstillinger forhøjet med 103, heraf 37 i forbindelse med den nye studieordning ved det filosofiske fakultet.

Som tidligere nævnt er 30 overenskomstlønnede amanuensisstillinger omdannet til afdelingslederstillinger.

I forbindelse med den nævnte nye studieordning er yderligere 1 overenskomstlønnet amanuensisstilling omdannet til en - ikke tjenestemandsnormeret - afdelingslederstilling.

Antallet af stillinger som overenskomstlønnet amanuensis er herefter forhøjet med 72 til 576.

De på forventet tillægsbevilling nyoprettede 103 overenskomstlønnede amanuensisstillinger samt 1 i foregående finansår oprettet stilling, som endnu ikke var fordelt ved universitetsårets begyndelse, ialt 104 stillinger er fordelt således på fakulteterne:

Det teologiske fakultet	4
Det rets- og statsvidenskabelige fakultet	3
Det lægevidenskabelige fakultet	13
Det filosofiske fakultet	64
Det matematisk-naturvidenskabelige fakultet	19
Til rådighed ved universitetsårets udgang	1
	Ialt... 104

1 overenskomstlønnet amanuensisstilling er afgivet af det matematisk-naturvidenskabelige fakultet (kemisk laboratorium III), til det lægevidenskabelige fakultet (medicinsk-kemisk institut).

I de 576 overenskomstlønnede amanuensisstillinger indgår 10 stillinger til bestridelse af ubesatte tjenestemandstillinger som amanuensis, og der er således - på normeringslov og finanslov - bevilget ialt 658 amanuensisstillinger i 19. og 24. lønningsklasse eller med overenskomstløn.

I tavle IV er angivet, hvorledes de nævnte 658 amanuensisstillinger samt de tidligere nævnte 64 stillinger i 25. lønningsklasse som docent eller amanuensis, ialt 722 stillinger, fordeler sig på fakulteterne.

Table IV. Docent- og amanuensisstillinger, unormeret afdelingslederstilling, samt særlige lektorater.

	Docent- og amanuensis- stillinger	Unormeret afdelings- lederstilling	Udenland- ske lek- torer m. fl.	Hoved- stillings- lektorer	Ialt
Fakulteter ¹⁾	1	—	—	—	1
Teologiske	10	—	—	—	10
Rets- og statsvidenskabelige	20	—	—	—	20
Lægevidenskabelige	149	—	—	—	149
Filosofiske	235	1	9	6	251
Matematisk-naturvidenska- belige	307	—	2	—	309
Tilsammen	722	1	11	6	740

¹⁾ I denne rubrik er anført en ved universitetsårets udgang til rådighed værende stilling.

I tavlen er ligeledes medtaget den fornævnte ikke-tjenestemandsnormerede afdelingslederstilling, de tidligere nævnte 9 lektorater for udenlandske lektorer og 6 hovedstillingslektorater, og sammen med de udenlandske lektorer er medtaget de tidligere nævnte 2 stillinger for udenlandske gæsteprofessorer.

ADMINISTRATIONEN (konto 01-02)

På lov om tillæg til normeringslov for finansåret 1968-69 er ved konsistorialkontoret oprettet 1 kontorchefstilling i 26. lønningsklasse og 1 overassistentstilling i 15. lønningsklasse (for en lokaleinspektør), samt omdannet 2 overenskomstlønnede stillinger for akademisk uddannede medarbejdere til tjenestemandstillinger i 19.-24. lønningsklasse.

Ved kuratoriet er på samme lov oprettet 1 kontorchefstilling i 26. lønningsklasse, 1 overassistentstilling i 15. lønningsklasse og 2 assistentstillinger i 9. lønningsklasse mod nedlæggelse af 2 overenskomstlønnede assistentstillinger.

Af de på finansloven ved universitetet oprettede kontorfunktionærstillinger er 10 stillet til rådighed for konsistorialkontoret.

På finansloven er oprettet 5 stillinger som kontorfunktionær og 1 stilling som betjent ved kuratoriet.

På forventet tillægsbevilling for finansåret 1968-69 er der oprettet 2 overenskomstlønnede stillinger til akademisk uddannede medarbejdere ved kuratoriet.

Med lønningsrådets tilslutning kan der fortsat udredes vederlag til 1 tjenestemand i 19.-24. lønningsklasse ved rektors administration og 1 tjenestemand i 19.-24. lønningsklasse ved kuratoriet for funktion som kontorchefer i 26. lønningsklasse. Funktionen ved konsistorialkontoret er dog for tiden ubesat.

Tavle V. Administration.

	Konsistorialkontoret	Fakultetskontorerne	Kuratoriet	Ialt
<i>Tjenestemænd</i>				
28. lkl. (kurator)	—	—	1	1
26. — (universitetssekretær, kontorchefer ¹⁾ ²⁾	1	1	3	5
25. — (kontorchef)	—	—	1	1
23. — (konsulent i databehandling, universitetskasserer)	1	—	1	2
21. — (afdelingsleder, bogholder)	—	—	2	2
19.–24. lkl. (eksp. sekretærer, fuldmægtige, sekretærer ²⁾	2	5	5	12
18. — (bogholder, kasserer)	—	—	2	2
15. — (overassistenter, underbogholder)	2	—	5	7
9. — (assistenter)	1	—	9	10
7. — (budformænd)	1	—	—	1
3. — (kontorbud)	1	—	1	2
2. — (kontorassistenter)	2	—	—	2
<i>Overenskomstansatte</i>				
Ekspeditionssekretærer, fuldmægtige, sekretærer ²⁾	2	4	9	15
Kontorfunktionærer	26	15	58	99
<i>Medhjælpslønnede</i>				
Kontorbude	2	—	2	4
Tilsammen	41	25	99	165

¹⁾ Herunder også 4 fangerende kontorchefer.

²⁾ De under fakultetskontorerne anførte kontorchefer, ekspeditionssekretærer, fuldmægtige og sekretærer deltager også i konsistorialkontorets arbejde.

I tavle V meddeles en oversigt over administrationspersonalet og dets fordeling på konsistorialkontoret, fakultetskontorerne og kuratoriet.

TJENESTEMANDSNORMEREDE FUNKTIONÆRSTILLINGER
(konto 01)

2.–18. lønningsklasse.

På lov om tillæg til normeringslov for finansåret 1968–69 er oprettet en stilling i 18. lønningsklasse som inspektør ved de medicinsk-anatomiske institutter, en stilling i 15. lønningsklasse som værkstedsleder ved zoologisk centralinstitut samt en stilling i 13. lønningsklasse som fritidshjemspædagog ved institut for klinisk psykologi mod bortfald af en medhjælpslønnet stilling.

På nævnte lov er endvidere foretaget opnormeringer fra 15. til 18. lønningsklasse af en stilling som socialrådgiver ved institut for klinisk psykologi, og en stilling som styrmand ved marinbiologisk laboratorium i Helsingør, og fra 7. til 10. lønningsklasse af en stilling som vagtmester (tidligere museumsbetjent og portner) ved zoologisk centralinstitut.

Table VI. Tjenestemandsnormerede funktionærstillinger udenfor administrationen.

Lønningsklasse	18	15	13	12	10	9	7	4	3	Ialt
Fakulteter ¹⁾	—	—	—	—	—	8	—	9	—	17
Teologiske	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rets- og statsvidenskabelige	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lægevidenskabelige	2	2	—	2	5	3	16	—	—	30
Filosofiske	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Matematisk-naturvidenskabelige	6	11	—	2	20	2	25	—	7	73
Fællesindretninger (auditorier m. v.)	1	—	—	1	—	—	6	—	7	15
Tilsammen	10	13	1	5	25	13	47	9	14	137

¹⁾ I denne rubrik anføres stillinger, hvis fordeling på fakulteterne er varierende.

Endvidere er i henhold til en til 15. lønningsklasse på normerings- og klassificeringsloven knyttet klausul 2 konservatorstillinger af 1. grad (15. lønningsklasse) besat som konservatorstillinger af 2. grad (9. lønningsklasse).

Antallet af tjenestemandstillinger udenfor den centrale administration i 2.-18. lønningsklasse er herefter forhøjet med 3 til 137.

Der er foretaget enkelte omplaceringer af personale mellem fakulteter m.v.

Nogle af de normerede tjenestemandstillinger henstår ubesatte som sådanne, idet de bestrides af overenskomst- eller medhjælpslønnet personale.

I tavle VI vises, hvorledes de 137 normerede tjenestemandstillinger i 2.-18. lønningsklasse fordeler sig på fakulteter m.v.

IKKE-TJENESTEMANDSNORMEREDE FUNKTIONÆRSTILLINGER

(konto 02)

Det overenskomstansatte kontorfunktionær- og laboratorieassistentpersonale (i henhold til overenskomster med Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund og Sammenslutningen af Hospitalslaboranter) er på finansloven forøget med 71, herunder 1 ved overførelse fra medhjælpssum. Af disse 71 stillinger er som tidligere nævnt 10 stillet til rådighed for konsistorialkontoret og endvidere er 1 assistentstilling overført til rigsbibliotekarembetet.

Antallet af overenskomstlønnede laboratorieassistentstillinger udenfor administrationen forøges således med 60.

Andet medhjælps- eller overenskomstlønnet personale (i henhold til overenskomst med Teknisk Landsforbund vedrørende teknikumingeniører, Teknisk Landsforbund vedrørende tekniske tegnere, Fysioterapeutforeningen, Maskinmestrenes forening, Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening og Lager- og Handelsarbejdernes forbund) er på finansloven forøget med 41, heraf 2 ved overførelse fra medhjælpssummer,

Tavle VII. Ikke-tjenestemandsnormerede funktionærstillinger udenfor administrationen.

	Laboratorie- assistenter	Andre medhjælps- eller overenskomstløn- nede funktionærer	Ialt
Fakulteter ¹⁾	3	—	3
Teologiske	7	—	7
Rets- og statsvidenskabelige	20	—	20
Lægevidenskabelige	239	55	294
Filosofiske	50	14	64
Matematisk-naturvidenskabelige	242	162	404
Fællesindretninger (auditorier m. v.)	—	10	10
Tilsammen	561	241	802

¹⁾ I denne rubrik anføres stillinger, som var til rådighed ved universitetsårets udgang.

og på forventet tillægsbevilling med yderligere 2, medens 1 stilling på normeringslovtillægget er omdannet til en tjenestemandstilling.

Det samlede personale under kategorien andet medhjælps- eller overenskomstlønt personale forøges herefter med 42 og det samlede ikke-tjenestemandsansatte funktionærpersonale med ialt 102 til ialt 802.

Der er foretaget visse omplaceringer af dette personale dels mellem de 2 personale-kategorier og dels mellem fakulteter m.v.

I tavle VII vises, hvorledes det medhjælps- eller overenskomstlønnede funktionærpersonale fordeler sig på fakulteter m.v.

2. Andre personalebevillinger.

(konto 02, 05, 06)

Udover de forannævnte personalebevillinger er der på universitetets budget på finansloven samt på forventet tillægsbevilling stillet en række bevillinger til rådighed til vederlæggelse af mere løst tilknyttet såvel akademisk som ikke-akademisk personale. Blandt andet på grund af det stærkt stigende studentertal og i forbindelse med nye studieordninger under det lægevidenskabelige og det filosofiske fakultet har der fundet betydelige forhøjelser sted af disse bevillinger.

Blandt disse bevillinger skal fremhæves følgende:

Konto 02. Lønninger til ikke-tjenestemænd.

Undervisningsassistenter under det rets- og statsvidenskabelige fakultet (ca. 70)	ca. 1.115.000 kr.
Demonstratores anatomie	ca. 200.000 —
Instruktorer ved fysik- og kemiundervisningen for lægevidenskabelige studerende	ca. 548.000 —
Undervisningsassistenter ved skoleembedseksamen i samfundsfag under det filosofiske fakultet (6) ..	ca. 96.000 —

Medhjælp ved undervisningen i filosofisk propædeutik	ca.	125.000 kr.
Instruktører under det filosofiske fakultet (psykologistudiet)	ca.	184.000 -
Instruktører under det matematisk-naturvidenskabelige fakultet	ca.	6.014.000 -
Konservatorelever (8) og fotografelev	ca.	92.000 -
Medhjælpssummer ved institutterne:		
Det teologiske fakultet	58.000 kr.	
Det rets- og statsvidenskabelige fakultet	149.000 -	
Det lægevidenskabelige fakultet	308.500 -	
Det filosofiske fakultet	502.800 -	
Det matematisk-naturvidenskabelige fakultet	1.813.500 -	2.831.800 -
Vikarudgifter (anslået)		618.000 -
Vederlag til rengøringspersonale, fyrbødere, snekastere m. fl.		5.385.000 -
Konto 05. Honorarer.		
Statistisk konsulent ved arvebiologisk institut (3.900)		16.000 kr.
Seniorinstruktører ved medicinsk-anatomisk institut (5 à 6.000 kr. i grundhonorar)	ca.	123.000 -
Tutorer ved den propædeutisk-kliniske undervisning i medicin (13 à 3.900 kr.)	ca.	207.000 -
Afholdelse af kirurgisk reservelægeklinik (13 à 2.100 kr.)	ca.	111.000 -
Undervisning i anæstesiologi (4 à 2.100 kr., 34 à 600 kr.)	ca.	118.000 -
Klinisk undervisning (75 à 3.900 kr., 24 à 2.700 kr., 23 à 1.200 kr.)	ca.	1.572.000 -
Undervisning i patologisk anatomi (17 à 1.600 kr., 12 à 1.200 kr.)	ca.	171.000 -
Undervisning i klinisk kemi og laboratorieteknik (17 à 900 kr.)	ca.	62.000 -
Konto 06. Diverse vederlag.		
Vederlag til censorer og eksaminatorer m. fl.		3.200.000 kr.
Vederlag til lærere ved forskellige kursus m. v.		11.500.000 -
Heraf vederlægges bl. a. manuduktører ved den juridiske undervisning, instruktører ved den lægevidenskabelige undervisning og undervisningsassistenter under det filosofiske fakultet.		

Rådighedssum til ekstra assistance ved undervisningen..... 450.000 kr.

Summen af universitetets personalebevillinger udover bevillingerne til de i tavle I–VIII nævnte stillinger andrager ca. 39,5 mill. kr. Heraf udgør summen af de foran fremhævede bevillinger ca. 34,7 mill. kr.

3. Personaleoversigt.

Som afslutning på denne gennemgang af universitetets personalebudget 1968–69 skal i tavle VIII meddeles en personaleoversigt for det Københavns Universitet fastere tilknyttede personale. De enkelte grupper i den samlede oversigt korresponderer med tavle I–VII, således at disse tavler tjener som specifikation af de i tavle VIII meddelte tal.

For lektorernes vedkommende (tavle II) er i tavle VIII dog kun medtaget de ude fra kommende lektorer, således at personer, som både beklæder et lektorat og for eksempel en amanuensisstilling kun medregnes eet sted i den samlede oversigt, nemlig i rubrikken for amanuenser.

Det i foranstående afsnit om »andre personalebevillinger« omhandlede personale er ikke medtaget i oversigten. Udover udgiften til vederlæggelse af de i tavlerne medtagne stillinger, som udgør ca.

Tavle VIII. Personaleoversigt.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	Profes- sorer	Udefra kom- mende lektorer. Prakti- kant- profes- sorer	Direk- tører (27. lkl.) afd.- ledere (25. lkl.)	Docen- ter, amanu- enser, særlige lektor- ater	Admini- stration	Tjmd. i 2.–18. lkl. udenfor admini- stra- tionen	Ikke- tjm. ansatte funktio- nærer	Ialt
Fakulteter ¹⁾	–	166	–	1	–	17	3	187
Teologiske	12	–	2	10	–	–	7	31
Rets- og stats- videnskabelige	27	–	3	20	–	–	20	70
Lægevidenskabe- lige	48	18	47	149	–	30	294	586
Filosofiske	66	–	14	251	–	2	64	397
Matematisk- naturviden- skabelige	61	–	61	309	–	73	404	908
Administration .	–	–	–	–	165	–	–	165
Fællesindretnin- ger (auditorier m. v.)	–	–	–	–	–	15	10	25
Tilsammen	214	184	127	740	165	137	802	2369

¹⁾ I denne rubrik anføres stillinger, hvis fordeling på fakulteterne er varierende.

99 mill. kr., udredes således vederlagssummer på ca. 34,8 mill. kr. til de under »andre personalebevillinger« fremhævede formål og herudover ca. 4,7 mill. kr. til forskellige honorarer og vederlag dels til indehaverne af de i tavlerne nævnte stillinger og dels til andre.

Stipendiater (forskerstipendiater, universitetsadjunkter, kandidatstipendiater og scholarstipendiater) er heller ikke medtaget i oversigten. Om disse er der meddelt oplysninger nedenfor i afsnit e (konto 65).

d. LOKALEFORHOLD

På finansloven for finansåret 1968-69 er på universitetets driftsbudget under konto 31-35 til bygningsudgifter bevilget ialt 11.903.500 kr., herunder til ordinær vedligeholdelse af bygninger (konto 31) 3.100.000 kr. og til husleje (konto 35) 1.791.000 kr.

På universitetets anlægsbudget på finansloven (§ 27.2.20.01.) er til større byggearbejder bevilget 26.000.000 kr.

På tillægsbevillingsloven for finansåret 1967-68 er under § 27.2.20 nyt nr. 20, bevilget 8,6 mill. kr. til ombygning af en dobbeltvirkende elektrostatisk accelerator for Niels Bohr Institutets Risø-afdeling, og der er under § 30.I.A.2.20 optaget bevillinger til 5 ejendomserhvervelser for Københavns Universitet, heraf 2 erhvervelser i universitetsåret 1967-68 til anskaffelsessummer på ialt 12.622.000 kr., og en ejendomsafståelse (til Nybrogård-Kollegiet) til en afståelsessum på 1.449.400 kr.

På forventet tillægsbevilling for finansåret 1968-69 har folketingets finansudvalg tiltrådt 4 ejendomserhvervelser for Københavns Universitet, hvoraf 1 som gave og de øvrige 3 til anskaffelsessummer på ialt 5.131.000 kr.

Herudover har universitetet andel i fællesbevillingerne på finansloven under § 27.2.20.05 til mindre byggearbejder ved universiteterne og de højere læreanstalter på 8.700.000 kr. og under § 27.2.20.06 til projektering vedrørende universiteter og højere læreanstalter på 2.400.000 kr. altså fællesbevillinger på ialt 11,1 mill. kr. Af disse fællesbevillinger har universitetet ved universitetsårets udgang fået tillagt ca. 1,7 mill. kr., medens man af de tilsvarende bevillinger for finansåret 1967-68 har fået tillagt ialt ca. 3,6 mill. kr.

Udover vedligeholdelses- og hovedstandsættelsesarbejder er der således til byggearbejder ved universitetet i finansåret 1968-69 stillet ca. 27,6 mill. kr. til rådighed, og der er derudover i universitetsåret 1968-69 stillet en anlægsbevilling på 8,6 mill. kr. til rådighed for Niels Bohr Institutet og foretaget ejendomserhvervelser for universitetet for ialt ca. 17,8 mill. kr.

Af finanslovbevillingen på 26 mill. kr. til byggearbejder ved Københavns Universitet er 10,9 mill. kr. afsat til ikke nærmere angivne for-

anstaltninger til imødegåelse af universitetets lokalemangel m.v. Forinden iværksættelsen af disse foranstaltninger, skal den enkelte foranstaltning godkendes af finansudvalget.

Nedenfor i afsnit 1. gives oplysning om tilgang og afgang af lokaler, herunder byggearbejder m.v., som er afsluttet inden det akademiske års udgang.

I tilslutning til dette afsnit er i tavle IX givet en oversigt over Københavns Universitets ved universitetsårets udgang til forskellige universitetsformål anvendte lokaler i egne, andre offentlige institutioners eller lejede ejendomme med omtrentlig angivelse af bruttoetage-meterarealer, om hvis nøjagtighed der dog må tages forbehold, idet det foreliggende grundlag for angivelserne er af noget uensartet karakter.

De forskellige universitetsformål er inddelt i følgende hovedgrupper:

De 5 fakulteter.

Fællesindretninger (fællesauditorier m.v.).

Administration.

Studenterorganisationer.

Andre universitetsformål.

Tjenesteboliger og kollegieboliger er ikke medtaget i oversigten.

Om løbende byggearbejder m.v. og om lokalemæssig udbygning på længere sigt gives oplysning i afsnit 2. og 3.

1. Tilgang og afgang af lokaler; lokaleoversigt.

DET TEOLOGISKE FAKULTET

I den som nedenfor i afsnittet om lokalemæssig udbygning på længere sigt omtalte for universitetet nyerhvervede ejendom *Linnésgade 22, K*, er ved universitetsårets udgang indrettet midlertidige lokaler for de nyoprettede instituter for *bibelsk eksegesi* og for *kirke- og missionshistorie*. De nyindrettede lokaler omfatter brutto ca. 90 m².

DET RETS- OG STATSVIDENSKABELIGE FAKULTET

I foråret 1968 er i lejede lokaler i ejendommen Studiestræde 5, 1. sal, – umiddelbart overfor Studiegården – indrettet et anneks til det økonomiske institut i Studiegården. Lokalerne omfatter brutto ca. 250 m².

DET LÆGEVIDENSKABELIGE FAKULTET

I forbindelse med den stedfundne omfattende hoveddistandsættelse af institut for *medicinsk mikrobiologi*, Juliane Maries Vej 22, Ø, er in-

stitutets hidtidige bestyrerbolig og betjentbolig i foråret 1968 indrettet til institutbrug. Udvidelsen omfatter brutto ca. 730 m².

Indretningen til universitetets brug af den for universitetet erhvervede ejendom *Rådmandsgade 71, N*, er i foråret 1968 i det væsentlige fuldført og lokalerne er taget i brug af følgende instituter under det *lægevidenskabelige* fakultet:

Medicinsk-fysiologisk institut C.

Biokemisk institut C.

En afdeling af medicinsk-anatomisk institut C.

En afdeling af institutet for human arvebiologi og eugenik.

Medicinsk-kemisk institut.

En afdeling af proteinlaboratoriet (midlertidigt – flyttes til Sigurdsgade 34).

De nyindrettede lokaler i ejendommen omfatter ialt brutto ca. 6.600 m².

Udgifterne ved byggearbejdet har andraget ca. 8 mill. kr.

I den i forrige universitetsår erhvervede ejendom, *Sigurdsgade 34, N*, som er beliggende i umiddelbar tilslutning til Rådmandsgade 71, er de 2 øverste etager ved universitetsårets udgang i alt væsentligt færdigindrettede og taget i brug af *det retsmedicinske instituts blodtypeafdeling*. Disse lokaler omfatter brutto ca. 700 m².

Resten af bygningen var ved universitetsårets udgang under indretning til brug for proteinlaboratoriet.

De af institutterne i Rådmandsgade 71 og Sigurdsgade 34 fraflyttede lokaler i andre bygninger er taget i brug af andre lægevidenskabelige instituter, dog at der endnu ikke er taget stilling til anvendelsen af de af proteinlaboratoriet hidtil anvendte lejede lokaler i Ryesgade 27 B.

I den tidligere bestyrerbolig ved *medicinsk-fysiologisk institut*, som er inddraget til universitetsbrug, er i efteråret 1968 indrettet en kantine, som tillige kan benyttes som undervisningslokale. Udvidelsen omfatter brutto ca. 190 m².

Ved Rockefellerbygningen er endvidere i foråret 1968 færdiggjort en værkstedsbygning (barak) til brug for *medicinsk-fysiologisk institut B* og *biokemisk institut B*.

Bygningens bruttoareal udgør ca. 160 m². Den har kostet ca. 230.000 kr.

DET FILOSOFISKE FAKULTET

Arbejdet med ombygning af Gråbrødreannekset, Kejsergade 2–Gråbrødretorv 8, til de *orientalistiske instituter* er i efteråret 1968 i alt væsentligt færdiggjort og lokalerne taget i brug.

Begge de nævnte bygninger med et samlet bruttoareal på ca. 2800 m² står herefter til rådighed for følgende orientalistiske instituter:

Assyriologisk institut.
Centralasiatisk institut.
Institut for indisk filologi.
Institut for iransk filologi.
Institut for semitisk filologi.
Ægyptologisk institut.
Østasiatisk institut.
Centralinstituttet for nordisk Asienforskning.

De af det østasiatiske institut hidtil benyttede lokaler i ejendommen Gråbrødretorv 6 (ca. 130 m² brutto) er stillet til rådighed til udvidelse af institut for græsk og latinsk middelalderfilologi.

Institut for europæisk folkelivsforskning er indflyttet i ejendommen Bredeallé 69, Brede, der som nævnt i årbogen for 1966-67 er lejet af universitetet fra 1. februar 1968. Institutets nye lokaler omfatter brutto ca. 450 m². De hidtil benyttede lokaler i Nationalmuseets ejendomme i Brede (ca. 300 m²) er overtaget af Nationalmuseet.

Til det nyoprettede *institut for teoretisk pædagogik* er i efteråret 1968 indrettet lokaler (brutto ca. 70 m²) i den nyerhvervede ejendom Linésgade 22, K.

I samme ejendom er i efteråret 1968 stillet et bruttoareal på ca. 120 m² til midlertidig rådighed for *musikvidenskabeligt institut* til øvelseslokaler.

Den Studentersamfundets Retshjælp tilhørende og af retshjælpen i aftentimerne benyttede barak Gl. Kongevej 10, V, som tidligere har været benyttet af børnepsykologisk klinik i dagtimerne, er ved et nyt lejemål som en midlertidig ordning stillet til rådighed i dagtimerne for *institut for klinisk psykologi's* afdeling for unge og voksne. Lokalerne omfatter brutto ca. 200 m².

DET MATEMATISK-NATURVIDENSKABELIGE FAKULTET

I ejendommen *Blegdamsvej 19* (det tidligere fysisk-kemiske institut) er indrettet lokaler for *Niels Bohr Institutet* i en del af kælderens og en del af tagetagen (en inddraget betjenthelig). Niels Bohr Institutets lokaler i denne bygning og den til ejendommen hørende tidligere bestyrerbolig omfatter brutto ca. 1370 m².

Ved sydenden af *H.C. Ørsted Institutet* er opført en barak for *Fysisk laboratorium II* til brug til geofysisk datering. Barakken har et bruttoareal på ca. 80 m² og har kostet ca. 142.000 kr. Den er taget i brug i efteråret 1968.

I sommeren 1968 er en i forbindelse med det nyopførte Fiskeri- og Søfartsmuseum i Esbjerg indrettet laboratoriefloj til brug for geografisk institut taget i brug. De nye lokaler, der træder i stedet for *Skalling Laboratoriets* hidtidige Esbjerg afdeling i Gl. Havn, Esbjerg (brutto ca.

350 m²) omfatter brutto ca. 430 m² og rummer foruden laboratorier øvelseslokaler, arbejdsværelser og forsøgsrum m.v.

Universitetets andel i udgiften til tilvejebringelsen af disse lokaler har andraget 1 mill. kr.

Ved Skalling Laboratoriets Skalling afdeling ved Ho pr. Oksbøl er i efteråret 1968 fuldført en undervisningsbarak til brug ved kursusvirksomhed under det matematisk-naturvidenskabelige fakultet. Barakken har et bruttoareal på ca. 140 m².

Der er tilvejebragt mulighed for de i kursus deltagende studerende for at bo i Ribe Amts nyindrettede ungdomsgård i Ho.

FÆLLESINDRETNINGER

I *Museumshuset*, Krystalgade 25-27, K, er nyindrettet 10 auditorier med ialt ca. 400 tilhørerpladser. Der er herefter i Museumshuset ialt indrettet 33 auditorier med ialt ca. 1300 tilhørerpladser og med et samlet bruttoareal på ca. 1700 m².

I ejendommen *Linnésgade 22* er i efteråret 1968 taget 5 lokaler med et bruttoareal på ca. 200 m² i brug som auditorier til fælles benyttelse for de humanistiske fakulteter.

Den på ejendommen *Rådmandsgade 71* beliggende kantinebygning er taget i brug som kantine for studerende og personale, idet et lokale i bygningen dog anvendes som undervisningslokale. Bygningen omfatter brutto ca. 380 m² og der er i kantinen ca. 90 spisepladser.

ADMINISTRATIONEN

Universitetets *konsulent i databehandling*, matriklen og det under konsulenten henlagte stipendiekontor har fået tillagt yderligere lokaler i *Museumshuset* og lægger nu beslag på ca. 160 m² i denne bygning.

Ved universitetsårets slutning har *kuratoriets* 3. kontor (for budget-, personale- og lønningssager) taget lejede lokaler i ejendommen *Nørregade 15, K*, i brug.

Lejemålet, der fra ejerens side er uopsigeligt til 1. april 1978, omfatter ejendommens 2., 3. og 4. etage samt en del af 5. etage med et samlet brutto-etageareal på ca. 700 m².

De ved 3. kontors udflytning fra ejendommene Studiestræde 6-10 ledigblevne lokaler er overtaget af kuratoriets øvrige kontorer.

STUDENTERORGANISATIONER

Danske Studerendes Fællesråd er fraflyttet de af rådet hidtil benyttede lokaler i *Fiolannekset* og disse lokaler er overtaget af *Studenterrådet* ved Københavns Universitet.

Studenterrådet ved Københavns Universitet råder herefter over ca. 510 m² brutto i *Fiolannekset*.

Table IX. Oversigt over Københavns universitets lokaler til universitetsformål.
(Kollegier og andre boliger ikke medtaget).

A. INDRE BY M.V.	Brutto m ²
<i>Universitetets hovedsæde, Frue Plads, Nørregade 8-10, Krystalgade 27, Fiolstræde 1, K.</i>	
Filosofiske fakultet (filologisk laboratorium)	1300
Fællesindretninger (festsal, auditorier, spisestuer)	9900
Administration (rektor, konsistorium, fakulteter)	2300
Andre formål (Universitetsbibliotekets 1. afd.)	5000
<i>Studiegården og Universitetsannekset, Studiestræde 6, Sct. Pedersstræde 5-15, K.</i>	
Teologiske fakultet (teologisk laboratorium, Søren Kierkegaard biblioteket)	550
Rets- og statsvidenskabelige fakultet (juridisk laboratorium, økonomisk institut)	3000
Filosofiske fakultet (psykologisk laboratorium afd. A, laboratoriet for metrik og foredragslære)	1800
Fællesindretninger (auditorier, frokoststue)	2500
Administration (kurator)	1400
<i>Metroannekset, Fiolstræde 4-6, K.</i>	
Filosofiske fakultet (filosofisk laboratorium)	500
Fællesindretninger (auditorier, gymnastiksal)	1800
<i>Bispetorvannekset, Bispetorvet 1-3, Studiestræde 1, K.</i>	
Filosofiske fakultet (historisk institut, slavisk institut)	1700
Fællesindretninger (auditorier)	1800
<i>Gråbrødreannekset, Kejsergade 2 - Gråbrødretorv 6-8, K.</i>	
Filosofiske fakultet (orientalistiske instituter, institut for græsk og latinsk middelalderfilologi)	3000
Fællesindretninger (auditorier)	500
<i>Juristannekset, Sct. Pedersstræde 19, K.</i>	
Rets- og statsvidenskabelige fakultet, (retsvidenskabeligt institut, statistisk institut)	540
Fællesindretninger (auditorier)	300
Andre formål (folkeuniversitetet)	100
<i>Nørregade 15, K</i>	
Administration (kuratoriet)	700
<i>Studiestræde 5, K</i>	
Rets- og statsvidenskabelige fakultet (økonomisk institut)	250
<i>Studiestræde 8-10, K.</i>	
Administration (kurator)	500
<i>St. Kannikestræde 13, K.</i>	
Filosofiske fakultet (instituter for dansk dialektforskning, lingvistik og fonetik)	800
<i>Dyrkøbannekset, Dyrkøb 3 - Skindergade 36, K.</i>	
Filosofiske fakultet (psykologisk laboratorium, afd. C, færøsk laboratorium, romansk faggruppe m. v.)	400
Fællesindretninger (auditorier)	70
Andre formål (Danmarks internationale Studenterkomité)	580
<i>Fiolstræde 10 - St. Kannikestræde 18, K.</i>	
Filosofiske fakultet (børnepsykologisk klinik, faget engelsk)	760
Administration (kurator)	240

	Brutto m ²
<i>Fiolannekset, Fiolstræde 20-26 - Kryсталgade 14-16, K.</i>	
Rets- og statsvidenskabelige fakultet (retsvidenskabelige instituter).....	160
Fællesindretninger (auditorier)	1800
Studenteorganisationer (Studenterrådet)	510
Andre formål (Dansk studiefond, Ungdommens Uddannelsesfond, Nordisk Sommeruniversitet)	550
 <i>Købmagerannekset, Købmagergade 44-46, K.</i>	
Filosofiske fakultet (instituter for almindelig litteraturvidenskab, eskimologi afd. A., folkemindevidenskab, germansk filologi, nordisk filologi og sprog-laboratoriet)	2000
Fællesindretninger, (auditorier, kantine).....	1070
 <i>Helligåndshuset, Valkendorfs-gade 23, K.</i>	
Teologiske fakultet (Pastorseminariet).....	170
Fællesindretninger (auditorium)	80
 <i>Frederiksholms Kanal 12, K. (Nationalmuseet).</i>	
Filosofiske fakultet (forhistorisk-arkæologisk institut, institut for klassisk og nærorientalsk arkæologi, institut for eskimologi, afd. B.)	300
 <i>Christians Brygge 8, K. (Proviandgården).</i>	
Filosofiske fakultet (Det arnamagnæanske institut)	390
 <i>Rosenborgannekset, Rosenborggade 15, K. (K.F.U.M.).</i>	
Rets- og statsvidenskabelige fakultet (sociologisk institut, kriminalistisk institut)	1500
Filosofiske fakultet (institut for samtidshistorie og statskundskab, institut for navneforskning, institut for kultursociologi)	1550
Fællesindretninger (auditorier)	900
 <i>Heibergsgade 9, K. (Det kgl. Teaters bibliotek).</i>	
Filosofiske fakultet (teatervidenskabeligt institut).....	90
 <i>Bredgade 60-62, Fredericiagade 18, K.</i>	
Lægevidenskabelige fakultet (medicinsk-historisk museum).....	4900
Filosofiske fakultet (kunsthistorisk laboratorium, psykologisk laboratorium afd. B, musikvidenskabeligt institut).....	1100
 <i>Amaliegade 29 A, K. (Kunstindustrimuseet).</i>	
Filosofiske fakultet (musikvidenskabeligt institut).....	200
 <i>Vodroffsvej 8, V.</i>	
Teologiske fakultet (institut for dansk kirkehistorie, økumenisk institut)....	300
Indre by ialt	59860

B. ØSTRE VOLD.

Brutto m²

<i>Botanisk Have, Gothersgade 130-140 - Øster Farimagsgade 2, K.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (Botanisk Have, botaniske instituter, genetisk institut, mikrobiologisk institut, institut for biologisk kemi)	16720
 <i>Øster Voldgade 3, K.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (astronomisk observatorium).....	1740
 <i>Øster Voldgade 5-7, K.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (mineralogisk-geologiske instituter og mineralogisk museum)	8600

<i>Sølvgadeannekset, Sølvgade 83, K.</i>	Brutto m ²
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (instituter for planteanatomi og cytologi, etnologi og antropologi, teoretisk meteorologi, fysisk oceanografi og geofysik).....	2000
Fællesindretninger (auditorier)	760

Linnésgade 22, K.

Teologiske fakultet (instituter for bibelsk eksegese og for kirke- og missionshistorie).....	90
Filosofiske fakultet (institut for teoretisk pædagogik, musikvidenskabeligt institut)	190
Fællesindretninger (auditorier).....	200
Østre Vold ialt	30300

C. RIGSHOSPITALSOMRÅDET

Brutto m²*Frederik den 5tesvej 9-11, Ø.*

Lægevidenskabelige fakultet (retsmedicinsk institut, patologisk-anatomisk institut).....	7010
--	------

Juliane Mariesvej 20-22, Ø.

Lægevidenskabelige fakultet (farmakologisk institut, institut for medicinsk mikrobiologi)	9200
---	------

Juliane Mariesvej 26-36, Ø. (Rockefellerinstituttet).

Lægevidenskabelige fakultet (medicinsk-fysiologisk institut A-B, biokemisk institut A-B, biofysisk institut, neurofysiologisk institut)	10000
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (zoofysiologisk laboratorium A-B, gymnastikteoretisk laboratorium A-B).....	2500

Blegdamshospitalets auditorium.

Lægevidenskabelige fakultet	340
-----------------------------------	-----

Blegdamsvej 15-17, Ø.

Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (Niels Bohr instituttet)	9500
--	------

Blegdamsvej 19, Ø.

Lægevidenskabelige fakultet (hygiejnisk institut).....	380
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (Niels Bohr instituttet)	1370

Blegdamsvej 21, Ø.

Lægevidenskabelige fakultet (hygiejnisk institut og Budde-laboratoriet)	2280
---	------

Tagensvej 14, N.

Lægevidenskabelige fakultet (institut for human arvebiologi og eugenik)....	1180
---	------

Tagensvej 18, N. (Rigshospitalets Tagensvejafsnit).

Lægevidenskabelige fakultet (oftalmopatologisk laboratorium)	180
--	-----

Ryesgade 27 B, N.

Lægevidenskabelige fakultet (Proteinlaboratoriet)	300
Rigshospitalsområdet ialt.....	44240

D. UNIVERSITETSPARKOMRÅDET

Brutto m²*Anatomisk institut, Universitetsparken 1-3, Ø.*

Lægevidenskabelige fakultet (medicinsk-anatomisk institut, kirurgisk instrumentsamling).....	7860
--	------

<i>H. C. Ørsted Institutet, Universitetsparken 5, Ø.</i>	Brutto m ²
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (fysisk laboratorium I-II, kemisk laboratorium I-V, matematisk institut, forsikringsmatematisk laboratorium, institut for matematisk statistik)	30740
<i>Zoologisk Centralinstitut, Universitetsparken 15, Ø.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (Zoologisk Museum, zoologisk laboratorium og studiesamling, kvartærzoologisk laboratorium, institut for almen zoologi, institut for sammenlignende anatomi)	28450
<i>Nørre Allé 71, Ø.</i>	
Lægevidenskabelige fakultet (instituter for eksperimentel medicin, kirurgi og immunologi)	3360
<i>Rådmandsgade 71, N.</i>	
Lægevidenskabelige fakultet (instituter for fysiologi, biokemi, anatomi, arvebiologi og kemi m.v.)	6600
Fællesindretninger (Kantine m.v.)	380
<i>Sigurdsgade 34, N.</i>	
Lægevidenskabelige fakultet (retsmedicinsk instituts blodtypeafdeling)	700
<i>Haraldsgade 68-70, Ø.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (geografisk institut)	3580
Universitetsparkområdet ialt	<u>81670</u>

E. UDENFOR KØBENHAVN

	Brutto m ²
<i>Institut for europæisk folkelivsforskning, Brede allé, Brede, Lyngby.</i>	
Filosofiske fakultet	450
<i>Niels Bohr Institutets Risø Afdeling, Tandem accelerator laboratoriet, Risø pr. Roskilde.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet	3200
<i>Ferskvandsbiologisk laboratorium, Helsingørgade 49-51 og Chr. IV.vej 5, Hillerød.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet	970
<i>Marinbiologisk laboratorium, Grønnehave, Helsingør.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet	680
<i>Observatoriet i Brorfelde pr. Tølløse.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (astronomisk observatorium)	3600
<i>Suseruplaboratoriet pr. Sorø.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (ferskvandsbiologisk laboratorium) ..	120
<i>Christiansminde pr. Sorø.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (kursus- og ekskursionscenter)	270
<i>Gravgærde, Åker, Bornholm.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (kursus- og ekskursionscenter)	250
<i>Det havbiologiske laboratorium, Frederikshavn.</i>	
Matematisk naturvidenskabelige fakultet	500
<i>Silkeborglaboratoriet pr. Virklund.</i>	
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (ferskvandsbiologisk laboratorium) ..	140

		Brutto m ²
<i>Skalling Laboratoriet.</i>		
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet (geografisk institut).		
1. Skalling afdeling, <i>Ho pr. Oksbøl</i>	290	
2. Esbjerg afdeling, Fiskeri- og Søfartsmuseet, <i>Esbjerg</i>	430	
3. Tønder afdeling, Nørregade 15, <i>Tønder</i>	220	
<i>Arktisk station, Godhavn, Disko.</i>		
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet	910	
Udenfor København ialt		12030
<hr/>		
SAMMENFATNING		Brutto m ²
A. Indre by	59860	
B. Østre Vold	30300	
C. Rigshospitalsområdet	44240	
D. Universitetsparkområdet	81670	
E. Udenfor København	12030	
Brutto m ² ialt		228100
<hr/>		
Det teologiske fakultet.		
Indre by	1020	
Østre Vold	90	
		1110
Det rets- og statsvidenskabelige fakultet.		
Indre by		5450
Det lægevidenskabelige fakultet.		
Indre by	4900	
Rigshospitalsområdet	30870	
Universitetsparkområdet	18520	
		54290
Det filosofiske fakultet.		
Indre by	15890	
Østre Vold	190	
Udenfor København	450	
		16530
Det matematisk-naturvidenskabelige fakultet.		
Østre Vold	29060	
Rigshospitalsområdet	13370	
Universitetsparkområdet	62770	
Udenfor København	11580	
		116780
Fællesindretninger.		
Indre by	20720	
Østre Vold	960	
Universitetsparkområdet	380	
		22060
Administration.		
Indre by		5140
Studenteorganisationer.		
Indre by		510
Andre universitetsformål.		
Indre by		6230
Brutto m ² ialt		228100

2. Løbende byggearbejder m.v.

Den under universitetets anlægsbudget på finansloven (§ 27.2.20.01.) opførte bevilling på 26. mill. kr. er i finanslovsforslagets anmærkninger med ændringsforslag specificeret således:

1. Rådmandsgade 71 (apparat)	2.600.000 kr.
2. Zoologisk centralinstitut, etape III A (udstillings-samlinger)	1.900.000 -
3. Sølvtorvs-komplekset.....	3.000.000 -
4. Zoofysiologiske instituter m.v.....	4.000.000 -
5. Marinbiologisk laboratorium	2.000.000 -
6. Patologisk-anatomisk og retsmedicinsk institut ..	300.000 -
7. Musikvidenskabeligt institut, Aabenraa 26-30 ...	200.000 -
8. Universitetsparkens sydlige del	1.100.000 -
9. Foranstaltninger til imødegåelse af universitetets lokalemangel m.v.	10.900.000 -
	26.000.000 kr.

Som tidligere nævnt er en væsentlig del af bevillingen, 10,9 mill. kr. under post 9, søgt uden bestemt angivelse af, hvilke byggearbejder der skal tilgodeses af dette beløb. I anmærkningerne er dog nævnt nogle af de byggearbejder, som påtænkes tilgodeset af denne del af bevillingen, men det er anført, at de pågældende projekter, forinden detailprojektering påbegyndes, vil blive forelagt finansudvalget på sædvanlig måde.

I det følgende skal meddeles nogle oplysninger om de under 1-8 nævnte byggearbejders status ved universitetsårets udgang og om de byggearbejder, som af finansudvalget er godkendt til afholdelse af det under post 9 anførte beløb.

Ad 1. *Rådmandsgade 71*: 2,6 mill. kr. til anskaffelse af apparatur i forbindelse med ejendommens indretning til brug for instituter under det lægevidenskabelige fakultet.

Bevillingen er søgt som 2. del af en 3-årig bevilling på oprindelig 6.050.000 kr. som dog pr. 1. april 1968 under hensyn til merværdi-afgift og prisstigning er opgjort til ca. 7 mill. kr. Heraf var pr. 1. april 1968 forbrugt ca. 2,9 mill. kr. I finansåret 1968-69 påregnes anvendt den foran nævnte bevilling på 2,6 mill. kr. med tillæg af merværdi-afgift og prisstigning, ialt ca. 3,1 mill. kr., hvorefter der pr. 1. april 1969 i april 1968-priser vil restere ca. 1 mill. kr. af den 3-årige bevilling.

Ad 2. *Zoologisk centralinstitut*: 1,9 mill. kr. til færdiggørelse af institutets udstillingsetager (etape III A).

Den endnu ikke afsluttede etape III A af det zoologiske centralinstitut – indretning af udstillingsetagerne – er pr. 1. april 1968 anslået til en samlet udgift til byggeri og udstyr på ca. 8,1 mill. kr. Heraf var pr. 1. april 1968 forbrugt ca. 2,2 mill. kr. Den foran nævnte bevilling på 1,9 mill. kr. forventes udnyttet fuldt ud i finansåret 1968–69 og der vil herefter pr. 1. april 1969 restere anslåede udgifter til byggeri og udstyr i april 1968-priser på ialt ca. 4 mill. kr.

Byggeriet forventes først endelig fuldført i finansåret 1971–72 og udstyret først fuldt ud tilvejebragt i finansåret 1973–74.

Den offentlige udstilling forventes dog at kunne åbnes i et vist omfang i 1971 eller muligvis i slutningen af året 1970.

Ad 3. *Sølvtorvs-komplekset*: 3 mill. kr. til indretning til brug for institutter under det matematisk-naturvidenskabelige fakultet (etape III).

Etape III af dette arbejde omfatter fysisk fløjs 2. og 3. etage samt kælder og dele af elektroteknisk fløj. De samlede udgifter til etape III (byggeri og udstyr) er senest pr. 1. april 1968 anslået til ca. 5,9 mill. kr. Heraf var pr. 1. april 1968 forbrugt ca. 300.000 kr. Af den foran nævnte bevilling på 3 mill. kr. forventes i finansåret 1968–69 kun forbrugt ca. 2,1 mill. kr. Herefter vil der pr. 1. april 1969 restere bygge- og udstyrsudgifter vedrørende etape III på ca. 3,5 mill. kr. Etape III forventes fuldført i finansåret 1969–70.

Etape IV omfattende resten af elektroteknisk fløj er i april 1968 skønsmæssigt anslået til en samlet udgift på ca. 2,6 mill. kr. og forventes udført i finansåret 1970–71.

Etape V omfattende den resterende del af komplekset er i april 1968 skønsmæssigt anslået til en samlet udgift på ca. 5 mill. kr. og forventes først afsluttet i finansåret 1973–74.

Ad 4. *De zoofysiologiske institutter m.v.*: 4 mill. kr. til opførelse af nye bygninger i forbindelse med det zoologiske centralinstitut.

Den samlede udgift til byggeri og udstyr er senest (juli 1968) anslået til ca. 34,2 mill. kr. Heraf var ved begyndelsen af finansåret 1968–69 anvendt ca. 700.000 kr. I finansåret påregnes anvendt ca. 4.350.000 kr., heraf 350.000 kr. som genbevilling af ikke fuldt udnyttet bevilling for foregående finansår. Pr. 1. april 1969 påregnes der herefter at ville restere udgifter i april 1968-priser på ialt ca. 29,2 mill. kr.

Byggearbejdet påregnes afsluttet i finansåret 1970–71.

Ad 5. *Marinbiologisk laboratorium i Helsingør*: 2 mill. kr. til udvidelse og ombygning.

Den samlede udgift til byggearbejder og udstyr er senest (juli 1968) anslået til ca. 6,6 mill. kr. Heraf var ved begyndelsen af finansåret

1968-69 anvendt ca. 250.000 kr. Af bevillingen for finansåret 1968-69 forventes kun udnyttet ca. 1,3 mill. kr. Pr. 1. april 1969 påregnes der herefter at restere udgifter til byggearbejder og udstyr i april 1968-priser på ca. 5,1 mill. kr. Byggearbejdet forventes afsluttet i finansåret 1970-71.

Ad 6. *Patologisk-anatomisk institut og retsmedicinsk institut*: 300.000 kr. til videreførelse af projekteringen af nye bygninger.

Projekteringen finder sted i samarbejde med Rigshospitalets byggeudvalg.

Efter seneste overslag (juni 1968) anslås den samlede byggeudgift, eksklusivt udstyr, til ca. 58,4 mill. kr. Heraf var pr. 1. april 1968 forbrugt ca. 150.000 kr. Af ovennævnte bevilling på 300.000 kr. forventes i finansåret 1968-69 kun forbrugt ca. 50.000 kr., således at der pr. 1. april 1969 kun vil være forbrugt ialt ca. 200.000 kr. af den nævnte samlede byggesum.

Byggearbejdet forventes først at kunne iværksættes i større omfang i finansåret 1972-73 og dets gennemførelse vil strække sig over nogle finansår.

Ad 7. *Musikvidenskabeligt institut*: 200.000 kr. til fortsat arbejde vedrørende indretning af ejendommene Aabenraa 26, 28 og 30 til institutet.

Efter overslag af november 1966 omregnet til april 1967-priser er de samlede udgifter til byggeri og udstyr opgjort til ca. 3,7 mill. kr. Heraf er pr. 1. april 1968 forbrugt ca. 220.000 kr. Af den foran nævnte bevilling på 200.000 kr. er i finansåret 1968-69 kun forbrugt ca. 1.000 kr.

Der foreligger fra Københavns Magistrat en indtrængende henstilling til universitetet om at undlade den nedrivning af ejendommene Aabenraa 28 og 30, som er forudsat i projektet og som tidligere er godkendt af magistraten; magistraten anser sig dog for bundet af nævnte godkendelse, såfremt universitetet fastholder ønsket om nedrivning af de 2 ejendomme.

Da nedrivningen af de 2 ejendomme er en forudsætning for, at der på disse ejendommers areal i forbindelse med ejendommen Aabenraa 26 kan tilvejebringes blot nogenlunde tilstrækkeligt husrum til institutet, har man undersøgt andre muligheder for løsning af institutets lokaleproblemer i eller uden forbindelse med de pågældende ejendomme. Disse overvejelser har endnu ikke ført til resultat.

Såfremt der tilvejebringes en løsning af musikvidenskabeligt instituts lokaleproblemer uden anvendelse af de pågældende ejendomme, tænkes de indrettet til universitetsbrug i forbindelse med det nær ejendommen beliggende Rosenborg-anneks.

Ad 8. 1,1 mill. kr. til indretning af parkeringspladser i *Universitetsparkens sydlige del*.

Nødvendigheden af, at tilvejebringe yderligere parkeringsplads i Universitetsparkens sydlige del skyldes blandt andet, at en hidtidig, midlertidig parkeringsplads ved Jagtvej er blevet inddraget til byggeplads for det foran under 4 omtalte byggeri for de zoofysiologiske instituter. Den nye parkeringsplads fremkommer ved inddragelse af den nærmest Jagtvej beliggende del af boldbanerne.

Da bevillingen er søgt på et skønmæssigt grundlag, er et nærmere udarbejdet projekt og overslag forelagt folketingets finansudvalg, som i overensstemmelse med overslaget den 13. august 1968 (aktstk. nr. 475) har tiltrådt, at der indrettes en midlertidig parkeringsplads for ca. 400 automobiler til en samlet anskaffelsessum på 828.000 kr. Arbejdet påregnes fuldført indenfor finansåret.

Besparelsen på ca. 270.000 kr. er taget i betragtning som »kompenserende besparelse« i forbindelse med bevillingen til den efter universitetsårets udgang stedfundne erhvervelse af ejendommen Købmagergade 52.

Ad 9. 10,9 mill. kr. til foranstaltninger til imødegåelse af universitetets lokalemangel m.v.

Over denne bevilling, der som foran nævnt kun kan udnyttes efter forelæggelse for finansudvalget af de enkelte projekter, forinden detailprojektering påbegyndes, har finansudvalget tiltrådt følgende dispositioner:

a. Skrivelse af 23. april 1968 (aktstk. nr. 278).

Til ombygning og indretning af ejendommen *Sigurdsgade 34* til brug for lægevidenskabelige instituter og til anskaffelse af videnskabeligt apparatur og udstyr til disse instituter 2.380.000 kr.

I ejendommen indrettes lokaler for *rets-medicinsk instituts blodtypeafdeling* og for *proteinlaboratoriet*.

Som tidligere nævnt er blodtypeafdelingens nyindrettede lokaler taget i brug inden universitetsårets udgang, medens proteinlaboratoriets lokaler forventes at kunne tages i brug i begyndelsen af året 1969.

b. Skrivelse af 5. november 1968 (aktstk. nr. 34).

Til ombygning og indretning af teknisk-kemisk fløj i Danmarks tekniske Højskoles *Østervold-kompleks*, Østervoldgade 10, K, til brug for universitetets *mineralogisk-geologiske instituter* 591.300 kr.

Arbejdet påregnes udført i finansåret og omfatter lokaler på ca. 4.250 m² af fløjens ialt ca. 6.750 m².

Det er i aktstykket anført, at de i forbindelse med Danmarks tek-

niske Højskoles gradvise udflytning af komplekset ledigblivende lokaler overtages af Københavns Universitet.

Yderligere påregnes følgende dispositioner over den nævnte bevilling forelagt folketingets finansudvalg til godkendelse:

c. Til forberedende projekterings- og undersøgelsesarbejder vedrørende opførelse af *Panum-institutet* til brug for det lægevidenskabelige fakultet 2.220.000 kr.

Der henvises iøvrigt til det nedenfor i afsnittet om lokalemæssig udbygning på længere sigt om Panum-institutet bemærkede.

d. Til igangsættelse af ombygningsarbejder m.v. i ejendommen Købmagergade 50, K, (*Trinitatis-anneks*) til brug for de humanistiske fakulteter 900.000 kr.

De samlede udgifter ved ejendommens ombygning anslås (oktober 1968) til 2.946.200 kr., hvoraf 900.000 kr. påregnes afholdt i finansåret, medens de resterende 2.046.200 kr. agtes søgt i finansåret 1969-70.

Der henvises iøvrigt til det nedenfor i afsnittet om lokalemæssig udbygning på længere sigt om ejendommen Købmagergade 50 bemærkede.

e. Til totalprojektering af ombygning af *kantinebygningen* på ejendommen *Rådmandsgade 71-Sigurdsgade 34* til dyrestald, af opførelse af en barak til kombineret undervisningslokale og kantine, og af indretning af haveanlæg og parkeringspladser samt til ryddeliggørelse af arealet 125.700 kr.

f. Til påbegyndelse af ombygning af *medicinsk-fysiologisk institut A's* lokaler i Rockefellerbygningen 100.000 kr.

g. Til indretning af en del af ejendommen Købmagergade 44-46, (*Købmager-anneks*) til brug for institutter under de humanistiske fakulteter 200.000 kr.

Ved de foran nævnte dispositioner er der kun disponeret over 6.517.000 kr. af bevillingen på 10,9 mill. kr., således at der fremkommer en besparelse på 4.383.000 kr., som imidlertid tages i betragtning som »kompenserende besparelse« i forbindelse dels med bevillingen til erhvervelse af ejendommen Købmagergade 52 og dels med en påregnet bevilling på ca. 3 mill. kr. til drifts- og etableringsudgifter ved ibrugtagelse af nye lokaler.

På tillægsbevillingsloven for finansåret 1967-68 er under § 27.2.20. nyt nr. 20 bevilget et beløb på 8,6 mill. kr. til ombygning af en dobbeltvirkende elektrostatisk accelerator for *Niels Bohr Institutets Risø-afdeling*.

Bevillingen, der er tilvejebragt med Forskningens Fællesudvalgs anbefaling som en særlig bevilling udenfor universitetets budget, tjener til dækning af kontraktsummen i henhold til en kontrakt med et amerikansk firma om levering af nye komponenter til og ombygning af institutets tandem-accelerator. Arbejdet påregnes fuldført i finansåret 1969-70, og der vil da påløbe yderligere udgifter til forsendelse, installation og merværdiafgift, som anslås til 1,4 mill. kr., således at den samlede udgift vil andrage 10 mill. kr. De resterende 1,4 mill. kr. påregnes tilvejebragt i finansåret 1969-70 indenfor den beløbsramme, der måtte blive stillet til rådighed for Københavns Universitet i nævnte finansår.

Af *fællesbevillingen under § 27.2.20.05. til mindre byggearbejder* ved de højere undervisningsinstitutioner er der som tidligere nævnt ved universitetsårets udgang stillet ca. 1,7 mill. kr. til rådighed for universitetet. Heraf er afholdt udgifter til en række af de i afsnittet om tilgang og afgang af lokaler nævnte byggearbejder og der er endvidere ved universitetsårets udgang bl.a. afholdt følgende udgifter:

Til arbejder i dyrestalden ved instuterne for eksperimentel medicin og kirurgi	ca. 32.000 kr.
Til ombygning af mikroskopisal i medicinsk-anatomisk institut C.....	ca. 57.000 -
Til ombygning af professorkontor i farmakologisk institut.....	ca. 15.000 -
Til inventar til de orientalistiske instuter i Gråbrødreannekset.....	ca. 76.000 -
Til istandsættelse af lokaler i ejendommen Gråbrødretorv 6 til brug for institut for græsk og latinsk middelalderfilologi	ca. 17.000 -
Til indretning af midlertidige lokaler for musikvidenskabeligt institut i ejendommen Købmagergade 50.	ca. 20.000 -
Til indretning af den nyerhvervede ejendom Helsingørgade 51, Hillerød, til brug for ferskvandsbiologisk laboratorium	ca. 30.000 -
Til istandsættelse af midlertidige lokaler for havbiologisk laboratorium i den tidligere postbygning i Frederikshavn.....	ca. 12.000 -
Til forberedende arbejder vedrørende opførelse af en laboratorie- og undervisningsbygning for havbiologisk laboratorium i Frederikshavn	ca. 37.000 -
Til opdeling af kontorer m.v. i institut for matematisk statistik i H. C. Ørsted Institutet	ca. 33.000 -
Til indretning af soverum i ekskursions- og kursuscentret Christiansminde ved Sorø.....	ca. 29.000 -

Til indretning af lokaler for kuratoriet i mezzaninen,
 Studiestræde 10 ..... ca. 21.000 kr.

Af *fællesbevillingen under § 27.2.20.06. til projektering* vedrørende de højere undervisningsinstitutioner er afholdt ca. 9.000 kr. til udarbejdelse af en generalplan for indretningen af *Sølvtorvskomplekset*.

3. Lokalemæssig udbygning på længere sigt.

Den 15. marts 1968 forelagde undervisningsministeren i folketinget forslag til lov om universiteternes udbygning, jfr. Folketingstidende 1967-68, 2. samling, sp. 1177-80 og tillæg A. sp. 2317.

Lovforslaget var sålydende:

§ 1. Undervisningsministeren bemyndiges til indtil 1. april 1976 til udbygningen af universiteterne i København, Odense og Århus at anvende et samlet beløb på 1.250 mill. kr.

§ 2. I folketingsåret 1968-69 fremsættes der for folketinget lovforslag om, hvor den fremtidige udbygning af Københavns Universitet skal gennemføres og om erhvervelse af de dertil fornødne arealer.

Stk. 2. Undervisningsministeren bemyndiges til at videreføre forberedelsen og gennemførelsen af allerede projekteret eller planlagt udbygning af Københavns Universitets lægevidenskabelige og matematisk-naturvidenskabelige fakulteter.

§ 3. Lovforslag om de bevillingsmæssige rammer for universitetsudbygningen efter 1. april 1976 fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1974-75.

I bemærkningerne til lovforslaget (1.c. tillæg A, sp. 2317-34) er blandt andet anført følgende:

»Regeringen finder, at det af planlægningsrådet tilvejebragte materiale godtgør, at udbygningen af de højere uddannelser i tiden indtil midten af 1970'erne må koncentreres omkring de bestående institutioner. Man lægger herved vægt på, 1) at den herskende mangel på akademisk uddannet arbejdskraft først kan forventes dækket hen imod midten af 1970'erne, 2) at oprettelsen af nye institutioner vil kræve en uforholdsmæssig stor indsats af akademisk uddannet arbejdskraft sammenlignet med den aflastning af studenterpresset på de bestående institutioner, som de vil kunne præstere, 3) at de bestående institutioner repræsenterer det grundlag, hvorpå man hurtigst kan gennemføre den udbygning, som er påkrævet for dels at skaffe nye studiepladser til den stigende studentertilgang, dels at uddanne kvalificerede

lærere og forskere til bemanning af de nye centre for højere uddannelser, som det kan blive aktuelt at oprette omkring 1980.

I det foreliggende lovforslag har regeringen derfor begrænset sig til at stille forslag om opstilling af bevillingsmæssige rammer for udbygningen af de tre bestående universiteter i tiden indtil 1. april 1976. Spørgsmålet om oprettelse af nye centre og om fastlæggelse af en ny rammebevilling for udbygningen af de højere uddannelser bør efter regeringens opfattelse tages op i rimelig tid, inden den nu foreslåede rammebevilling udløber, og overvejes på grundlag af de til den tid indvundne erfaringer og foreliggende undersøgelser af den kommende udvikling på de højere uddannelsers område. Der vil herved blive fornøden tid til at planlægge nye centres eventuelle oprettelse omkring 1980, jfr. planskitsens side 122, hvori det henstilles, at der mindst 5 år før et nyt centers oprettelse nedsættes en planlægningsgruppe, som kan forberede centrets kommende undervisnings- og forskningsvirksomhed.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Ad § 1.

Planlægningsrådet har i sin opgørelse af investeringsbehovet regnet med, at der i perioden 1967–68 til 1974–75 kan investeres henholdsvis 500, 300 og 181 mill. kr. i udbygningen af universiteterne i København, Århus og Odense baseret på byggepriserne pr. 1. januar 1965 (index 143), medens det samlede investeringsbehov for de tre universiteter indtil 1980 er opgjort til mellem 1.755 og 1.820 mill. kr. afhængig af udviklingen i studentertilgangen – og for Københavns universitets vedkommende den kapacitet et nyt center for højere uddannelse ved Roskilde skal planlægges til. Det bemærkes, at der i de nævnte beløb ikke er inddraget udgifter til arealerhvervelser, midlertidige foranstaltninger og biblioteker. Under hensyn til den usikkerhed, der må herske omkring udviklingen i den sidste del af perioden indtil 1980, finder regeringen ikke, at man nu bør fastlægge de investeringsmæssige rammer for udbygningen af de tre universiteter for en periode, der går længere end til 1975–76. Samtidig finder man, at der allerede eksisterer et så stort udækket arealbehov ved universiteterne, og den yderligere vækst i behovet indtil 1976 kan forudsiges med så stor sikkerhed, at det er både forsvarligt og påkrævet nu at fastlægge rammer for universitetsinvesteringerne for de kommende finansår til og med finansåret 1975–76.

Til bedømmelse af dette investeringsbehov foreligger foruden planlægningsrådets skitse Dispositionsplanudvalget for Københavns universitets betænkning og den indstilling fra planlægningsrådet om udbygningen af universitetskapaciteten øst for Store Bælt, som knytter sig til denne betænkning, en rapport fra Aarhus universitets dispositi-

onsplanudvalg samt en række beregninger fra Odense universitet og Byggeadministrationen for de højere læreanstalter, jfr. *bilag 3*.

Dispositionsplanudvalget for Københavns universitet opgjorde investeringsbehovet til henholdsvis 755 mill. kr. og 783 mill. kr. fraregnet arealkøb, biblioteker og midlertidige foranstaltninger, medens planskitsen har opgjort udgifterne til henholdsvis 910 mill. kr. og 855 mill. kr. Forskellen skyldes navnlig, at udgifterne til undervisningsmateriel og videnskabeligt udstyr er medregnet i planlægningsrådets overslag.

Det er hensigten at anvende 620 mill. kr. – beregnet efter byggepriserne inklusive merværdiafgift i juli 1967 (byggeindex 178), hvilket svarer til 500 mill. kr. efter prisindex 143 pr. 1. januar 1965 – til udbygning af Københavns universitet indtil 1. april 1976, idet ca. 120 mill. kr. heraf ifølge planlægningsrådets indstilling af september 1967 om universitetskapaciteten øst for Store Bælt vil være påkrævet til gennemførelse af midlertidige foranstaltninger for at skabe forsvarlige forhold for de studerende, indtil nye permanente bygninger kan tages i brug, og indtil de nye centre for højere uddannelser kan aflaste Københavns universitet effektivt.

De nævnte beløb: 620 mill. til Københavns universitet, 373 mill. kr. til Aarhus universitet og 257 mill. kr. til Odense universitet vil blive søgt bevilget på de årlige finanslove, efterhånden som projekteringen og de enkelte byggearbejder skrider frem, ligesom beløb, der ikke kan anvendes ved et universitet, skal kunne anvendes til fremme af udbygningstempoet ved et andet. Beløbsrammerne er beregnet efter byggepriserne i juli 1967, men forudsættes reguleret under hensyn til udviklingen i byggeeffektivitet og omkostningsniveau.

Udgifter til arealerhvervelser indgår ikke i beløbsrammerne, men bevilling hertil vil blive søgt særskilt i det enkelte tilfælde.

Planlægningsrådet har i sin indstilling af september 1967 foreslået, at der nedsættes et særligt planlægningsudvalg under Københavns universitet til planlægning af den meget omfattende og langvarige udbygning, der forestår. Aarhus universitets dispositionsplanudvalg foreslår i sin rapport ligeledes, at der nedsættes et planlægningsudvalg ved Aarhus universitet. Ved Odense universitet er et sådant udvalg allerede nedsat og sekretariatsmæssig bistand tilvejebragt.

Regeringen finder disse forslag velbegrundede. Udbygningen vil kræve en omhyggelig planlægning, for at man kan gøre sig klart, i hvilken rækkefølge de enkelte fags udbygningsbehov skal dækkes, hvorledes man kan omdisponere planerne, når uforudsete vanskeligheder opstår o.s.v. Disse udvalg vil have behov for sagkyndig sekretariatsbistand og udgifterne til disse sekretariater i København og Århus anslås i øjeblikket til henholdsvis 250–300.000 kr. og 150–200.000 kr. årlig, også for Odense universitets vedkommende må en merudgift til dette formål påregnes.

Ad § 2.

I betænkningen fra *Dispositionsplanudvalget for Københavns universitet* foreslås det lægevidenskabelige fakultets udbygning gennemført ved Rigshospitalet og på Blegdamshospitalets grund, der i henhold til påtegning af 15. september 1964 på overenskomst af 31. januar 1939 mellem staten og Københavns kommune vedrørende etablering af sameje vedrørende Amager Fælled m.v. skal overdrages til staten. Der er herved lagt vægt på fakultetets nære tilknytning til Rigshospitalet, i hvis nybyggeri der i disse år investeres meget betydelige beløb. Dispositionsplanudvalget foreslår endvidere, at det matematisk-naturvidenskabelige fakultets naturhistorisk-geografiske faggruppes udbygningsbehov dækkes på Nørre Fælled og ved indretning af Danmarks tekniske Højskoles hidtidige bygninger ved Sølvtorvet og på Øster Voldgade, idet man herved tager hensyn til de betydelige investeringer, der allerede er foretaget i faggruppens bygninger på Nørre Fælled, og det ønskelige i at holde faggruppen samlet inden for et begrænset område. *Planlægningsrådet* har i sin indstilling af september 1967 om udbygning af universitetskapaciteten øst for Store Bælt erklæret sig enig i disse placeringer, og *regeringen* finder også, at denne løsning af det lægevidenskabelige fakultets og den naturhistorisk-geografiske faggruppes udbygningsproblemer er den rigtige.

For så vidt angår universitetets øvrige dele, herunder det teologiske, det rets- og statsvidenskabelige samt det filosofiske fakultet og den matematisk-fysiske faggruppe finder *dispositionsplanudvalget* ikke, at det er muligt at sikre disse tilfredsstillende forhold og udviklingsmuligheder inden for de arealer, der er udlagt til universitetsformål, idet udvalget ikke finder en permanent udbygning i kvarteret omkring Frue Plads ønskelig. Udvalget har derfor foreslået, at der sikres et areal på 300–500 ha ved Høje Tåstrup, hvor udbygningen af de øvrige dele af universitetet, herunder de ovennævnte fakulteter og den matematisk-fysiske faggruppe skal ske, og hvor en fuldstændig samling af universitetet vil blive mulig på meget langt sigt.

Efter at dispositionsplanudvalget havde afgivet sin betænkning, blev der peget på nye muligheder for at tilvejebringe yderligere arealer til universitetsformål i selve København. Disse arealmuligheder er dels de arealer, som vil indvindes ved en inddæmning af Kalveboderne, dels området nord for Nørre Fælled, hvor der i dag er blandet industri- og boligbebyggelse og kolonihaver, og hvor man vil have mulighed for at skabe en forbindelse mellem universitetsanlæggene på Nørre Fælled og de til universitetsformål udlagte militære arealer ved Svanemøllen (Vognmandsmarken og Ryvangen).

Planlægningsrådet har i sin indstilling af september 1967 hverken enigt eller ved et flertal kunnet anbefale dispositionsplanudvalgets udflytningsforslag, idet det største mindretal dog støtter planen. Et andet

mindretal finder, at Københavns universitet bør forblive i selve København, og at de arealmuligheder, som efter afgivelsen af Dispositionsplanudvalgets betænkning er kommet ind i billedet, bør undersøges grundigt. Selvom disse nye arealer, om de viser sig egnede, ikke skulle muliggøre en så omfattende udbygning som forudsat af dispositionsplanudvalget, mener dette mindretal, at Københavns universitets udbygning bør baseres på dem, og at den yderligere fornødne kapacitet bør tilvejebringes gennem en hurtig opbygning af centret ved Roskilde til en betydelig kapacitet.

Under disse omstændigheder har regeringen anset det for nødvendigt at lade iværksætte en nærmere undersøgelse af de faktiske muligheder for at gennemføre en udbygning af Københavns universitet på de nævnte nye arealer i selve København. Denne undersøgelse er forudsat afsluttet i løbet af sommeren 1968, og når resultatet foreligger, agter regeringen i folketingssamlingen 1968-69 at fremsætte lovforslag om, hvor udbygningen af de øvrige dele af Københavns universitet skal gennemføres, og om erhvervelse af de fornødne arealer.

Spørgsmålet om oprettelse af et nyt universitetscenter øst for Store Bælt må ses i sammenhæng med resultatet af denne undersøgelse.

Regeringen lægger afgørende vægt på, at de dele af udbygningsplanen for Københavns universitet, hvorom der har været almindelig enighed i såvel dispositionsplanudvalget som planlægningsrådet, kan gennemføres uden forsinkelse uafhængigt af de foran nævnte undersøgelser. Der tænkes herved i første række på udbygningen af det lægevidenskabelige fakultet og det matematisk-naturvidenskabelige fakultets naturhistorisk-geografiske faggruppe på arealerne ved Rigshospitalet og ved Nørre Fælled samt i Danmarks tekniske Højskoles tidligere anlæg ved Sølvtorvet og på Øster Voldgade.

Ad § 3.

Såvel i planlægningsrådets skitse som i Dispositionsplanudvalget for Københavns Universitets betænkning, i Århus Universitets rapport som i planerne for Odense Universitets udbygning, jfr. bilag 3 er det forudsat, at udbygningen af de tre universiteter skal fortsætte efter 1976.

Det er hensigten, når man har fået klarhed over, hvilke ændringer, der vil blive gennemført inden for de højere uddannelsers struktur, og når der kan foreligge mere sikre prognoser for studentertallets udvikling i den sidste halvdel af 1970'erne, at fremsætte lovforslag om de bevillingsmæssige rammer for universitetsudbygningen efter 1. april 1976. Et sådant lovforslag forudsættes fremsat senest i folketingssamlingen 1974-75.«

Om lovforslagets behandling i folketinget henvises til Folketings-tidende 1967-68, 2. samling, sp. 2279-2313, 3052-62 og 3195.

Det ved lovforslagets 1. behandling i folketinget nedsatte 17 mandsudvalg afgav den 9. maj 1968 følgende eenstemmige betænkning (1. c. tillæg B, sp. 375-76):

»Udvalget har holdt 3 møder og har stillet en række spørgsmål til undervisningsministeren. Ministerens besvarelser er optrykt som bilag.

Undervisningsministeren har stillet nedenstående ændringsforslag, hvorefter der i folketingsåret 1968-69 vil blive fremsat forslag om den geografiske placering af nye centre for højere uddannelse. Der henvises i øvrigt til svaret på udvalgets spørgsmål 3.

Herefter indstiller udvalget lovforslaget til vedtagelse med den af undervisningsministeren foreslåede ændring.

Ændringsforslag.

Af undervisningsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 2.

Til stk. 1 tilføjes: »Samtidig fremsættes forslag om den geografiske placering af nye centre for højere uddannelse, hvis oprettelse skal indgå i den samlede planlægning af de højere uddannelsers udbygning.«

Det i betænkningen nævnte, af udvalget stillede spørgsmål 3 og undervisningsministerens besvarelse af dette spørgsmål er sålydende:

»Spørgsmål 3.

I bemærkningerne hedder det, at spørgsmålet om oprettelse af nye centre bør tages op i rimelig tid, inden den nu foreslåede rammebevilling udløber, altså i rimelig tid inden 1. april 1976. Vil det være forsvarligt af hensyn til arealerhvervelser og regionalplanlægning at udsætte spørgsmålet om de nye centre i en så lang årrække, som regeringen i henhold til disse bemærkninger synes at have til hensigt?

Hvad betragter regeringen som »rimelig tid«?

Svar.

I lovforslagets § 3 fastslås det, at lovforslaget om de bevillingsmæssige rammer for universitetsudbygningen efter 1. april 1976 vil være at fremsætte for folketinget senest i folketingsåret 1974-75. Meningen hermed er alene at slå fast, at udbygningen af de tre bestående universiteter ikke kan anses for afsluttet med den nu foreslåede bevillingsramme for tiden indtil 1. april 1976, og at spørgsmålet om en bevillingsramme til den fortsatte universitetsudbygning må forelægges for folketinget en passende tid inden den nuværende periodes udløb, jfr. bemærkningerne til lovforslagets § 3.

Der kan ikke heri indlægges, at spørgsmålet om placeringen af nye centre ikke bør tages op til afklaring på et tidligere tidspunkt, uaf-

hængigt af foran nævnte spørgsmål. Det må tværtimod anses for en nødvendighed i forbindelse med det lovforslag om den stedlige placering af Københavns Universitets udbygning, som efter lovforslagets § 2 skal fremsættes i folketingsåret 1968-69, at tage stilling til den samlede universitetsudbygning øst for Store Bælt, herunder spørgsmålet om et nyt universitetscenter på Sjælland. Det er hensigten samtidig at stille forslag om placeringen af de foreslåede nye centre vest for Store Bælt.«

Lovforslaget vedtoges med den nævnte ændring og stadfæstedes som *lov nr. 209 af 31. maj 1968 om universiteternes udbygning*.

Loven er sålydende:

§ 1.

Undervisningsministeren bemyndiges til indtil 1. april 1976 til udbygningen af universiteterne i København, Odense og Århus at anvende et samlet beløb på 1.250 mill. kr.

§ 2.

I folketingsåret 1968-69 fremsættes der for folketinget lovforslag om, hvor den fremtidige udbygning af Københavns Universitet skal gennemføres, og om erhvervelse af de dertil fornødne arealer. Samtidig fremsættes forslag om den geografiske placering af nye centre for højere uddannelse, hvis oprettelse skal indgå i den samlede planlægning af de højere uddannelsers udbygning.

Stk. 2. Undervisningsministeren bemyndiges til at videreføre forberedelsen og gennemførelsen af allerede projekteret eller planlagt udbygning af Københavns Universitets lægevidenskabelige og matematisk-naturvidenskabelige fakulteter.

§ 3.

Lovforslag om de bevillingsmæssige rammer for universitetsudbygningen efter 1. april 1976 fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1974-75.

I overensstemmelse med det i de foran citerede bemærkninger til § 2 i forslaget til lov om universiteternes udbygning anførte nedsatte undervisningsministeriet den 28. februar 1968 en arbejdsgruppe til undersøgelse af de faktiske muligheder for at gennemføre en udbygning af Københavns Universitet i og ved København.

Til formand for arbejdsgruppen udpegedes administrationschef Preben Larsen, undervisningsministeriets byggeadministration, og arbejdsgruppen kom iøvrigt til at bestå af repræsentanter for boligministeriet, staden Københavns kommunale administration og universitetets administration.

Arbejdsgruppen fik til opgave inden 1. september 1968 at »udarbejde en rapport om mulighederne for at sikre universitetet tilstrækkeligt store sammenhængende arealer ved en inddæmning af Kalveboderne eller ved erhvervelsen af store samlede arealer nord for Nørre Fælled. Rapporten bør endvidere indeholde oplysninger om, hvornår de forskellige arealer kan bebygges af universitetet, hvorledes arealernes anvendelse til universitetsformål kan indpasses i byplanlægningen, herunder spørgsmålet om de trafikale problemer, som arealernes anvendelse til universitetsformål indebærer, samt de skønsmæssige udgifter, der vil være forbundet med arealernes erhvervelse og bygge-modning«.

Arbejdsgruppen af 28. februar 1968 afgav rapport til undervisningsministeriet den 30. august 1968.

Arbejdsgruppens hovedkonklusioner kan sammenfattes således:

Arbejdsgruppen har udover Kalvebodområdet koncentreret sin undersøgelse om området mellem Nørre Allé, Tagensvej, Haraldsgade og Aldersrogade (undersøgelsesområdet).

Som den *mest nærliggende mulighed* for en universitetsudbygning inden for undersøgelsesområdet kunne man tænke sig nærmere angivne arealer af samlet grund - + tillægsareal på ca. 163.300 m² indenfor det af Jagtvej, Tagensvej, Haraldsgade og Vermundsgade begrænsede område. Heraf ejer undervisningsministeriet ejendomme med et samlet grund - + tillægsareal på ca. 44.400 m². Københavns kommune ejer ca. 18.700 m², der benyttes af kommunens håndværksafdeling. Sammenhængende hermed er ca. 90.400 m² bebygget med erhvervsjendomme. I udkanten af de pågældende arealer findes nogle mindre boligenklaver, der kun beslaglægger ca. 9.800 m² grund - + tillægsareal. Dette samlede område, der - fraregnet boligenklaverne - andrager ialt ca. 153.600 m² grund - + tillægsareal, skønnes - såfremt byplan fastlægges og de fornødne ekspropriationer foretages - at kunne klargøres til universitetsbebyggelse indenfor 2-3 år. Dette svarer nogenlunde til den tid, der vil medgå til projektering af universitetsbyggeri i området. På de ca. 153.500 m² grund - + tillægsareal vil kunne opføres ca. 230.300 m² etageareal ved udnyttelsesgrad 1,5 og ca. 115.200 m² etageareal ved udnyttelsesgrad 0,75.

Boligenklaverne vil på grund af erstatningslejlighedsforpligtelsen næppe kunne ryddes foreløbig. Arbejdsgruppen henleder endvidere opmærksomheden på de særlige udflytningsproblemer, der vil opstå for erhvervsvirksomhederne.

Såfremt der skønnes at være yderligere behov for universitetsudvidelse, kunne man, som en *fjernere liggende mulighed på meget langt sigt* ikke udelukke, at ovennævnte område udvides til at omfatte hele un-

dersøgelsesområdet, hvorved de samlede arealmuligheder i København ville forøges til henholdsvis 1.089.800 m² etageareal og 748.100 m² etageareal alt efter udnyttelsesgraden.

På hele den del af undersøgelsesområdet, der ligger nordvest for Jagtvej (bortset fra Københavns kommunes håndværksafdelings ejendom og undervisningsministeriets ejendomme, findes et boligareal på 153.600 m² etageareal med 2.684 lejligheder og et erhvervsetageareal på 127.700 m².

Endelig kunne en *yderligere forøgelse* af universitetsområdet ske ved også at medinddrage de tilgrænsende arealer nord for Haraldsgade og Aldersrogade op til jernbanens terræn, hvorved de samlede arealmuligheder ville forøges til henholdsvis 1.830.800 m² etageareal og 1.118.600 m² etageareal alt efter udnyttelsesgraden.

Arbejdsgruppen har haft opmærksomheden henvendt på koloni-havearealerne omkring Lersø Parkallé nord for jernbanen og på området vest for Tagensvej mellem Heimdalsgade og Borgmestervangen, men har ikke ment at kunne bringe disse arealer i forslag til universitetsområde.

Arbejdsgruppen har endvidere undersøgt mulighederne for at lade andre militære arealer end Svanemølleområdet indgå i universitetets arealmuligheder, og man har ment, at Østerbrogades kaserne på grund af sin beliggenhed vil være velegnet til universitetsformål. Andre arealer må derimod efter det af statens repræsentanter i udvalget oplyste lades ude af betragtning.

Det udnyttelige areal i *Kalveboderne* påregnes at blive ca. 310 ha, beliggende dels i Københavns dels i Hvidovre kommune. Heraf antages ca. 100 ha at ville medgå til andre offentlige formål, fortrinsvis for Hvidovre kommune. Udnyttelsesgraden for de resterende ca. 200 ha er ikke fastlagt.

De byplanmæssige og trafikale forhold er ikke afklarede.

Der må påregnes at ville gå 5-6 år fra det tidspunkt, hvor beslutningen om inddæmningen er taget, til det tidspunkt, hvor de første bygninger på et inddæmet areal kan tages i brug.

Arealet må påregnes erhvervet for handelsværdien, som skønsmæssigt kan anslås til 150-250 kr. pr. m² grundareal. De udgifter, der er forbundet med at gøre arealerne tjenlige, herunder fællesudgifter, kendes ikke.

Rapporten indeholder en række oplysninger om byplanmæssige og trafikale forhold og om de skønsmæssige udgifter ved arealernes erhvervelse.

Det er over for arbejdsgruppen oplyst, at det kan forventes, at Københavns kommune under eventuelle senere forhandlinger kun vil imødekomme et ønske om arealer til universitetet i Kalveboderne un-

der forudsætning af, at universitetet tilsvarende indskrænker udvidelserne andetsteds i Københavns kommune, eventuelt således at kommunen får mulighed for at få rådighed over arealer, som universitetet eller staten iøvrigt disponerer over.

I skrivelse af 11. september 1968 til universitetets rektor og kurator udbad undervisningsministeriet sig en udtalelse fra universitetet om rapporten.

Efter at sagen havde været drøftet i et af universitetets rektor nedsat udvalg vedrørende centre for højere uddannelse og forhandlet i konsistorium, blev sagen underkastet behandling i en af rektor nedsat arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for lærere, studenter og administration samt civilingeniør Jørgen Vedel som teknisk sagkyndig.

På grundlag af oplæg fra arbejdsgruppen blev sagen påny drøftet i centerudvalget, hvorefter der af arbejdsgruppen som redaktionsudvalg blev udarbejdet en rapport benævnt »Københavns Universitets placeringsmuligheder i Storkøbenhavns centrale byområder«.

Denne rapport – af november 1968 – indeholder en række bemærkninger til rapporten af 30. august 1968, men den indeholder navnlig også en uddybning af Kalvebod-planen til en såkaldt »Sydvest-løsning«, hvorved der regnes med placering af et universitetsområde på såvel vestsiden som østsiden af det påtænkte smalle Kalvebodløb, altså på såvel det endnu ikke inddæmmede areal på Sjællands-siden som det tidligere inddæmmede areal på Amager-siden, og med broforbindelser over Kalvebodløbet.

Det hedder herom i rapporten, at Kalvebod-arealerne set i sammenhæng med det store inddæmmede og ubebyggede område på Vestamager frembyder muligheder for en universitetsudbygning, som selv på langt sigt vil kunne tilgodese universitetets behov, men det fremhæves, at en forudsætning for denne løsning er, at Københavns lufthavn på længere sigt flytter til Saltholm, og at der sker en hurtig afklaring af lufthavnens placering.

Rapporten af november 1968 blev af universitetets rektor fremsendt til undervisningsministeren med en sålydende skrivelse af 15. november 1968:

»Samtidig med fremsendelse af en udtalelse om »Rapport om arealmuligheder for Københavns universitet« (»Arealrapporten«) ønsker universitetet at fremføre nogle hovedsynspunkter vedrørende dets udbygning som et led i udviklingen af den højere uddannelse og af forskningsvirksomheden i Danmark i den resterende del af dette århundrede.

Universitetet kan tilslutte sig de principielle betragtninger og de deraf følgende konklusioner, som er fremsat i Betænkning nr. 451 om Københavns universitets udbygning (1967) og indstilling fra Planlæg-

ningsrådet for de højere uddannelser vedrørende udbygningen af universitetskapaciteten øst for Storebælt (september 1967), specielt det i særudtalelse I fremførte.

1.1. Ifølge de af undervisningsministeriet udarbejdede prognoser må der i årene efter 1980 forventes en bestand af universitetsstuderende øst for Storebælt på mindst 40.000.

Dertil kommer ca. 12.000 studerende ved andre højere uddannelsesinstitutioner i regionen, samt et ikke prognosticeret antal uddannelsessøgende ved læresteder med kortere studievarighed, men med emneområder som har tilknytning til de fagområder, som indeholdes i universiteter og ligestillede læreanstalter.

Såfremt planerne om udvikling af uddannelsescentre med et bredt studiespektrum virkeliggøres, må samtlige grupper af unge i fortsat studium efter skolegang tages i betragtning ved langsigtet planlægning af areal- og anden kapacitet for uddannelsessektoren.

1.2. I overensstemmelse med planlægningsrådets indstilling anser Københavns universitet det for nødvendigt, at der øst for Storebælt oprettes et nyt universitet, og at begge universiteter på Sjælland udvikles med en rummelighed og faglig alsidighed, som ikke alene tager hensyn til studentertal men også til kommende uddannelses- og forskningsstrukturer.

1.3. Selvom det i indeværende folketingssamling vedtages, hvor og hvornår Sjællands andet universitet skal bygges, kan det i bedste fald ikke forventes at modtage mere end 5.000-10.000 studenter omkring 1980.

Dette beror ikke alene på bevillinger, der omfatter betydelige generalomkostninger, og på bygningstakten, men også på den lange tid det tager forsvarligt at bemande et nyt universitet. Der er allerede nu ved bestående universiteter på mange områder vanskeligheder ved kvalificeret rekruttering.

Københavns universitet må derfor i de nærmeste 10 år modtage langt den overvejende del af den samlede tilgang af studenter til universitetsundervisning hvilket nødvendiggør hurtigt iværksatte lokale- og personaleudvidelser, og universitetet vil langt ind i årene 1980-1990 forblive det største universitet øst for Storebælt, formentlig i hele landet.

1.4. Det må stærkt understreges, at studentertallet ikke er den eneste faktor, som danner grundlag for at vurdere et universitets fremtidige areal- og personalebehov. Forskningens stigende pladskrav med hensyn til laboratorier, biblioteker, apparatur og fælles serviceorganer, udbygningen af en effektiv administration, indretning af læse-, opholds-

kantine- og fritidsmuligheder for de studerende og øget individuel personbefordring må i samme grad tages i betragtning ved en forudberegning af universiteters fremtidige kapacitet.

Dertil kommer den forventede og påkrævede udvidelse af videre- og efteruddannelse af kandidater fra alle studieretninger med henblik på vedvarende kompetence indenfor deres samfundsfunktioner. Også til disse formål må der tages hensyn ved kapacitetsberegningen.

2.1. De nuværende universiteter i Danmark og i det kontinentale Europa iøvrigt er opbygget af fakulteter og faggrupper, som blev grundlagt i en tidsalder, hvor fagene fungerede i relativ indbyrdes isolation og derfor kunne trives ret uafhængig af geografisk nærhed. Dette stemmer ikke længere overens med forsknings- og undervisningsforhold. En analyse foretaget i 1968 af institutters og fags relationer i disse henseender under Københavns universitet viser en betydelig kontakt f.eks. mellem humanistiske og naturvidenskabelige faggrupper, ligesom samfundsfagene både inddrager og påkaldes af mange andre discipliner.

Denne tendens må forventes at tage fart, således at man fremtidig må regne med større kontaktbehov fagene imellem.

Det fremhæves med rette, at helt nye videnskabelige problemstillinger og muligheder for deres behandling i vor tid ofte – måske oftest – opstår i grænseområderne mellem specialer, som før stod hinanden fjernt, men som i forening tjener nutidig samfundsbehov.

2.2. De forskningskontakter, som således udvikles i vore dage og i endnu højere grad i kommende år, danner grundlag for en tilsvarende nødvendig kombination i uddannelsen af studerende og lærere.

Det er i forståelse heraf, at Planskitsen for de højere uddannelser fremhæver betydningen af friere fagkombinationer end de nu etablerede, og ventilerer muligheden af fælles basisstudier som udgangsstade for videregående, erhvervsrelevant specialisering.

2.3. Ved planlægning af nye universiteter i andre lande er de ovenfor anførte perspektiver taget i betragtning. Der kan her f.eks. henvises til resultatet af idékonkurrencen om udbygningen af Oslo universitet i Blindern-Sognvannsområdet (Nytt fra Universitetet i Oslo. Nr. 13, Oktober 1968), hvis vinderprojekt kvalificerede sig ved at tage vidtgående hensyn til uforudsete forandringer i universitetsfunktionen. »For oss som planleggere av den fysiske ramme eller de fysiske omstendigheter medfører dette at vi i størst mulig grad må tilgodesee hensynet til dagens og morgendagens *ukjente* krav«.

2.4. I Planskitsen for de højere uddannelser skitseres forslag om i »centerdannelser« at knytte højere uddannelsesinstitutioner nærmere

sammen og i tilknytning dertil andre, beslægtede »skoler« med kortere studietider. En sådan rationel koordinering af egnede dele af uddannelsessektoren efter obligatorisk skolegang, gymnasier og tilsvarende anser Københavns universitet for ønskværdig og hensigtsmæssig.

Dette gælder ikke alene ved oprettelse af nye »centre«, men i mindst samme grad for Københavns universitet, idet hovedstaden allerede rummer samtlige de forsknings- og uddannelsesinstitutioner, som på rimelig vis kan tænkes knyttet til en centerdannelse.

2.5. Det er fra nogle sider fremført, at et samvirke mellem disse institutioner og »skoler« derfor både nu og i fremtiden kan gennemføres alene gennem organisatoriske foranstaltninger.

Dette synspunkt har imidlertid kun begrænset gyldighed. Det bortser fra den betydning, som geografisk nærhed vil have, ikke alene for at fremme personelle forbindelser mellem forskere og lærere og for at udnytte fælles kostbart apparatur, biblioteker, kantiner og fælles service-organer (f.eks. databehandling, produktion af læremidler, og universitetspædagogisk vejledning, audio-visuel betjening m.v.), men også for en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af studenterundervisning ved tværgående studiekombinationer, og ved videre- og efteruddannelse, der i høj grad bygger på alsidig daglig kompetence.

3.1. *Konklusionen* af det forud anførte er, at Københavns universitets udbygning må planlægges ud fra en vurdering af dets plads i den nuværende og fremtidige, samlede universitets- og uddannelsesstruktur i Danmark.

Universitetet omfatter nu den bredeste faglige ekspertise indenfor landets højere uddannelsesinstitutioner, forankret i indarbejdede forsknings- og undervisningsmilieuer. Dets vanskelige arbejdsforhold for tiden og i en lang kommende årrække beror på, at dets kapacitet ikke udvides svarende til en stærkt stigende studenterbestand.

Selvom universitetet – formentlig efter omkring 1980 – aflastes for en del af den nuværende og forventede studenterbestand, gør dets grundfæstede standard og dets geografiske placering det naturligt og hensigtsmæssigt, at det fortsat bevarer en fremtrædende plads i den højere uddannelse.

Der må derfor sikres universitetet et stort areal, som ikke blot snarest muligt med henblik på at begrænse påkrævede øjeblikkelige nødløsninger kan udnyttes til afhjælpning af den stadig øgede pladsnød, men som også tager de videregående perspektiver for uddannelsessektorens nye strukturer i betragtning.

3.2. Det fremgår af den fremsendte udtalelse om »Arealrapporten«, at der næppe indenfor de omtalte arealer i regionen Jagtvej-Tagensvej-Haraldsgade, Ryvangen-Vognmandsmarken vil kunne skaffes et sam-

let område, som skaber pladmæssig mulighed for hensigtsmæssig universitetsdrift, og slet ikke for udvidet koordination, idet arealerne ikke står i direkte kontakt, hvorfor interne kommunikationslinjer ikke kan etableres. En udvikling af et alsidigt »center« er ligeledes udelukket.

Den usikre tidsfrist og det tempo, hvorefter eksisterende bebyggelse kan erhverves og erstattes, vil hindre rationel planlægning både af udbygningsetaper og af en endelig tilfredsstillende løsning.

Derimod vil dele af det nævnte område med godt udbytte kunne udnyttes til et fagligt begrænset »center«, som udtalt i udtalelsens bilag (C).

3.3. Københavns universitet må derfor fastslå, at det for at bevare og udvikle sin nuværende stilling som et bærende element i den højere uddannelse, må have fremtidig rådighed over et stort, frit areal, som ikke alene tilgodeser de behov, som i øjeblikket kan overskues, men også giver mulighed for at indgå i en ny uddannelsesstruktur efter den kommende samfundsudviklings krav.

I dispositionsudvalgets betænkning og i Planlægningsrådets indstilling om universitetskapaciteten øst for Storebælt (specielt særudtalelse I) er peget på området omkring Høje Taastrup som en placering, der rummer disse udbygningsmuligheder.

Vedlagte udtalelse om »Arealrapporten« er begrænset til mulighederne for udbygning indenfor Københavns kommune og nærmestliggende centrale byområder.

Det er universitetets opfattelse, at der ved udlægning af områder omkring Kalvebodsudløbet til universitetsbrug kan skabes tilsvarende, gode betingelser for fremtidig drift og udvikling, som på fjernereliggende arealer.

Selvom en række byplanmæssige og andre beslutninger endnu ikke er truffet, således at de endelige forudsætninger for at udlægge arealet til universitets- evt. centeranvendelse ikke foreligger, må en konditioneret principbeslutning herom anses for yderst ønskeligt, såfremt der ikke vindes politisk tilslutning til placering udenfor Københavns kommune.

Jo tidligere der skabes klarhed om Københavns universitets udbygning, des hurtigere vil den nuværende og kommende overbelastning – udover umiddelbart nødvendige foranstaltninger – blive afhjulpel.

Det forekommer dog tvivlsomt, om de i »Arealrapporten« nævnte »nærliggende muligheder« vil kunne udnyttes tidligere end det foreslåede areal omkring Kalvebodsudløbet. Selvom dette skulle være tilfældet, er et frit tilgængeligt areal dog at foretrække fremfor en løsning, som helt ind i næste århundrede vil indsnævre Københavns universitets udviklingsmuligheder og forringe dets kvalitet, til skade for hele uddannelsessektoren.

3.4. Det skal slutteligt anføres, at hvadenten universitetets udbygning skal foregå indenfor Københavns centrale byområder eller på et fjernereliggende areal, vil det uvægerligt i en meget lang årrække blive geografisk delt.

De biologiske fag med tilknytning til rigshospitalet og evt. andre, beslægtede uddannelser vil forblive i regionen omkring Nørre Fælled.

Flere faggrupper kan, ved udflytning af andre, opnå udvidelser i den indre by. Dette gælder særlig discipliner med nær forbindelse med musæer, biblioteker, arkiver og andre af hovedstadens kulturelle institutioner.

Et stort frit tilgængeligt areal vil i overskuelig tid og efter samlet planlægning rumme plads for matematisk-fysiske, humanistiske og samfundsvidenskabelige institutter og eventuelt for institutioner af beslægtet karakter, som kan forventes i løbet af en årrække at få behov for nye lokaliteter, hvormed visse »centerfunktioner« kan etableres.

Arealet omkring Kalvebodsudløbet lader disse muligheder åbne, hvorimod de i »Arealrapporten« nævnte områder vil medføre en yderligere opsplitning af samhörige funktioner og låse udviklingsmuligheder fast.

Københavns universitet henstiller indtrængende til undervisningsministeren, regeringen og folketinget at tage de i vedlagte udtalelse om »Arealrapporten« og i denne skrivelse fremførte synspunkter i betragtning, før der tages politisk beslutning om Københavns universitets fremtid.

Universitetet står naturligvis til rådighed for alle yderligere oplysninger, som myndighederne ønsker at indhente.«

Universitetets kurator tilskrev den 12. november 1968 undervisningsministeriet således:

»I skrivelse af 11. september d.å. har undervisningsministeriets byggeadministration for de højere læreanstalter meddelt undertegnede kurator, at undervisningsministeren har resolveret, at den af en af ministeren den 28. februar 1968 nedsat arbejdsgruppe afgivne rapport om arealmuligheder for Københavns Universitet forelægges universitetet med anmodning om en udtalelse efter omstændighederne snarest belejligt.

Når jeg først nu besvarer denne henvendelse, skyldes det, at jeg har ment at burde afvente sagens behandling i det af universitetets rektor nedsatte centerudvalg og i konsistorium.

Med hensyn til den i de nævnte organer stedfundne behandling af sagen henvises til universitetets rektors besvarelse af undervisningsministeriets henvendelse om denne sag samt til den dermed fulgte redegørelse, som er benævnt »Københavns Universitets placeringsmuligheder i Storkøbenhavns centrale byområder«.

Idet der refereres til den i rapporten fra arbejdsgruppen af 28. februar 1968 – side 24–28 (pkt. 28–41) – anførte sammenfatning af rapportens indhold, skal undertegnede kurator fremsætte følgende bemærkninger om sagen:

ad pkt. 32–33: Det anbefales varmt, at hele det af Jagtvej, Tagensvej, Haraldsgade, Aldersrogade og Vibenhush Runddel afgrænsede område (karré I–XV) byplanmæssigt sikres til offentlige formål med henblik på Københavns Universitets og med universitetet samarbejdende offentlige institutioners udbygning, idet det dog fremhæves, at en væsentlig del af dette område kun på langt – til dels meget langt – sigt kan påregnes inddraget til universitetsbrug.

ad pkt. 36: Det anbefales, at Østerbrogades Kaserne efter militærets udflytning reserveres til universitetsformål.

Under forudsætning af, at der tilvejebringes et udbygningsareal på mindst 200 ha for Københavns Universitet, jfr. nedenfor ad pkt. 40, kan det anbefales, at universitetet giver afkald på arealerne i Vognmandsmarken og Ryvangen og om fornødent også Østerbrogades Kaserne.

ad pkt. 40: Det må indtrængende anbefales, at der søges tilvejebragt et samlet udbygningsareal for Københavns Universitet og med universitetet samarbejdende offentlige institutioner på 400–500 ha i Kalvebodområdet, herunder Vestamager. Såfremt Københavns fremtidige lufthavn placeres således, at indflyvningsforholdene gør Kalvebodområdet uegnet til universitetets udbygning, bør et tilsvarende areal eller dog mindst 200 ha tilvejebringes andetsteds så nær som muligt ved København og trafikmæssigt så let tilgængeligt som muligt fra universitetsområderne i København.

Undervisningsministeriets byggeadministration for de højere læreanstalter og Københavns Universitets rektor er gjort bekendt med indholdet af nærværende skrivelse.«

Den 25. oktober 1968 rettede Rigshospitalets direktion og lægeråd samt universitetets rektor og kurator nedenstående fælleshenvendelse til trafikministeren vedrørende *Lyngbyvejens indføring til bymidten*, idet man i en skrivelse af samme dato til undervisningsministeren anmodede denne om at medgive den overfor trafikministeren fremsatte henstilling mest mulig støtte.

Henvendelsen til trafikministeren var sålydende:

»I henhold til aftale på mødet hos hr. ministeren den 14. maj 1968 angående motorvejens eventuelle indføring gennem Nørre Allé–Tagens-

vej til Søringen har et udvalg nedsat af undertegnede rektor og tiltrådt af en repræsentant for Rigshospitalet udarbejdet den hermed følgende betænkning.

I betænkningen redegøres, som ministeren anmodede om, for de ulemper for Københavns universitets og Rigshospitalets funktioner, som den planlagte gennemførelse af motorvejen vil medføre.

Når udvalget derudover er kommet ind på mere almene by-trafikkale forhold og muligheder, er baggrunden herfor, *dels* det ønskelige i at kunne påvise andre vejføringsmuligheder, som ikke har ulemper for universitetet og Rigshospitalet, *dels* en fra undervisningsministeriet til udtalelse forelagt betænkning vedrørende en undersøgelse af udbygning af Københavns universitet på arealer indenfor Københavns kommunes områder.

Ved besvarelse af undervisningsministeriets forelæggelse af denne sag, vil det være nødvendigt at inddrage almene byplanmæssige og trafikale hensyn, og disse problemer er derfor også medtaget i den nærværende betænkning, forsåvidt angår institutionerne omkring Nørre Allé og Tagensvej.

Det må i denne forbindelse alvorligt tages i betragtning, at Rigshospitalet og de lægevidenskabelige instituter står i nær indbyrdes forbindelse, og at udviklingen medfører et stigende samvirke også med de matematisk-naturvidenskabelige instituter, Danmarks Farmaceutiske Højskole, Københavns Tandlægehøjskole m.m. bl.a. i form af fælles udnyttelse af lærerkræfter, undervisningslokaler, laboratorier, biblioteker og studenterfaciliteter.

Idet man med hensyn til de med gennemførelsen af den planlagte motorvejsindføring forbundne ulemper for Københavns Universitet og Rigshospitalet kan henholde sig til den i betænkningen indeholdte redegørelse, skal man tilføje, at man helt og fuldt kan tilslutte sig den i betænkningen fremførte henstilling om, at spørgsmålet om en mulig ændret indføring af motorvejen gøres til genstand for indgående undersøgelse og overvejelse.«

INDRE BY

Som nævnt i årbogen for 1966-67 (s. 61) har folketingets finansudvalg den 15. december 1967 (aktstk. nr. 128) på forventet tillægsbevilling for finansåret 1967-68 tiltrådt erhvervelsen for universitetet af ejendommen matr. nr. 3, Rosenborg, *Købmagergade 50*, København K, for en samlet anskaffelsessum på 10.775.000 kr.

I den nordlige ende af ejendommens østskel støder ejendommen umiddelbart op til den universitetet tilhørende ejendom *Købmagergade 44-46* («Købmagerannekset»). I den sydlige ende af ejendommens vestskel støder den op til ejendommen *Købmagergade 52*, som efter universitetsårets udgang er erhvervet for universitetet, medens ejendommen i den nordlige ende af vestskellet har facade mod *Trinitatis Kirkeplads*. Mod nord har ejendommen adgang til *Pilestræde*.

Ejendommen Købmagergade 50 har et samlet brutto-etageareal på ca. 9.800 m², hvoraf ca. 4.500 m² (ejendommens nordlige del) på langvarigt lejemål er udlejet til Sygekasselægernes Organisation, medens de resterende ca. 5.300 m² (inkl. kælder ca. 1.660 m²), som af den hidtidige ejer, L. Levison jun., A/S, har været benyttet til kontor og lager, er til rådighed for universitetet.

De ledige arealer agtes i forbindelse med Købmagergade 44–46 anvendt til institutioner under de humanistiske fakulteter, auditorier og øvelseslokaler m.v. Ejendommen er inden ombygningen taget i midlertidig brug under navnet »*Trinitatis-anneks*«.

Folketingets finansudvalg har den 18. juni 1968 (aktstk. 357) på forventet tillægsbevilling for finansåret 1968–69 tiltrådt indgåelsen af et fra ejerens side indtil 1. januar 1983 uopsigeligt lejemål for universitetet af et etageareal på ca. 1.100 m² brutto på 3. etage i ejendommen *Vestergade 10–Studiestræde 19*, København K.

Den årlige leje andrager i overensstemmelse med lejevurderingen ca. 49.300 kr. stigende til 110.000 kr.

Ved ombygning af lokalerne, der har været benyttet til lettere industri og lager, påregnes indrettet 9 auditorier og 5 mindre kontorer med birum for humanistiske fag.

Udgifterne til lokalernes ombygning og indretning er anslået til ca. 500.000 kr.

ØSTRE VOLD

Folketingets finansudvalg har den 5. marts 1968 (aktstk. nr. 182) på forventet tillægsbevilling for finansåret 1967–68 tiltrådt erhvervelsen for universitetet af ejendommen matr. nr. 96, Nørre Vold, *Linnésgade 22*, København K, for en samlet anskaffelsessum på 1.847.000 kr.

Ejendommen omfatter et brutto-etageareal på ca. 4.200 m² inkl. kælder, hvoraf ca. 3.360 m² anvendtes til bogtrykkeri og 415 m² til beboelse. Størstedelen af det til bogtrykkeri anvendte areal er frigjort i universitetsårets løb, og resten af dette areal kan forventes frigjort i løbet af nogle år.

Ejendommen agtes anvendt til instituter og undervisningslokaler for humanistiske fag samt – midlertidigt – til afhjælpning af pladsmanglen i botanisk centralbibliotek. Nogle lokaler i ejendommen er taget i brug af humanistiske instituter i universitetsårets løb.

Udgifterne til ombygning af ejendommen til universitetsformål er anslået til ca. 1.500.000 kr.

RIGSHOSPITALSOMRÅDET

Folketingets finansudvalg har den 26. marts 1968 (aktstk. nr. 216) givet sin tilslutning til, at der på forventet efterbevilling ved lov om

tillægsbevilling for finansåret 1967-68 mod tilsvarende mindre forbrug af Rigshospitalets byggebevilling afholdes et beløb på 1.712.600 kr. til overflytning af børneafdelingen på Blegdamshospitalet til Rigshospitalets Tagensvej-afsnit.

Denne disposition på Rigshospitalets anlægsbudget var en forudsætning for, at der ca. 1. april 1969 kunne frigøres ca. 10.000 m² af Blegdamshospitalets areal langs Tagensvej som et første led i udførelsen af den mellem staten og Københavns Kommune i september 1964 trufne aftale om kommunens overdragelse til staten af Blegdamshospitalet til udbygning af Københavns Universitets lægevidenskabelige fakultet (*Panum-institutet*).

Ved de fortsatte undersøgelser har der imidlertid vist sig at være mulighed for i 1. etape at få frigjort et ca. dobbelt så stort areal som tidligere påregnet, altså ca. 20.000 m², ved Tagensvej og Blegdamsvej, hvorved der vil kunne tilvejebringes væsentligt bedre byggepladsforhold. Dette forudsætter imidlertid en række foranstaltninger af hensyn til den fortsatte hospitalsdrift, herunder opførelse af en midlertidig administrationsbygning i stedet for den hidtidige, som nedrives.

Der foreligger en af universitetet og undervisningsministeriets byggeadministration godkendt skitse-mæssig dispositionsplan for hele Panum-institutet omfattende et brutto-etageareal på ca. 130.000 m² samt installationskælder og parkeringskælder.

Der foreligger endvidere for bebyggelsens første afsnit, som efter de nu foreliggende planer skal rumme den biokemiske sektor, et detaljeret program, som er godkendt som grundlag for udarbejdelsen af et skitseprojekt, der forventes at kunne foreligge i løbet af foråret 1969, hvorefter detailprojektering påregnes påbegyndt.

Omkring 1. april 1969 forventes første del af arealet afgivet og der skal derefter foretages nedrivningsarbejder og foranstaltninger vedrørende den fortsatte hospitalsdrift.

I løbet af sommeren 1970 forventes at kunne foreligge en generalplan for det samlede byggeri samt detailprojektering af den første institutblok, som herefter påregnes udbudt i licitation, hvorefter de egentlige byggearbejder påregnes påbegyndt.

Blegdamshospitalet påregnes nedlagt i 1976, hvorefter det samlede areal vil være til rådighed for byggeriet.

Panum-institutets opførelse omfattes af lov nr. 209 af 31. maj 1968 om universiteternes udbygning, men finansudvalget har efter universitetets årets udgang stillet krav om, at forslag til bemyndigelse til undervisningsministeren til iværksættelse af selve opførelsen af Panum-institutet fremsættes som særligt lovforslag.

UNIVERSITETSPARKOMRÅDET

Folketingets finansudvalg har den 14. maj 1968 (aktstk. nr. 309) på forventet tillægsbevilling for finansåret 1968-69 tiltrådt erhvervelsen

for Københavns Universitet af ejendommen matr. nr. 4149 Udenbys Klædebo Kvarter, *Haraldsgade 6*, for en samlet anskaffelsessum på 2.030.000 kr.

Ejendommen, der hidtil har været benyttet til kontor og industri, indeholder foruden kælder et brutto-etageareal på ca. 2.600 m² i to fulde etager med udnyttet tagetage.

Ejendommen, der i sin helhed ventes frigjort for den hidtidige benyttelse senest 1. juni 1969, er erhvervet med henblik på ombygning og indretning til universitetets geofysiske faggruppe, bestående af institutterne for teoretisk meteorologi, fysisk oceanografi og geofysik samt en afdeling af fysisk laboratorium II.

Den 13. august 1968 har folketingets finansudvalg (aktstk. nr. 452) på forventet tillægsbevilling for finansåret 1968–69 tiltrådt erhvervelsen for Københavns Universitet af ejendommen matr. nr. 4811 Udenbys Klædebo Kvarter, *Jagtvej 155 B*, København N, for en samlet anskaffelsessum på 2.365.000 kr.

Ejendommen, der er beliggende overfor Zoologisk Centralinstitut og mellem dette og universitetets ejendomme i Rådmandsgade, har et grundareal på ca. 1.580 m², og er bebygget med en velindrettet 2-etages bygning mod Jagtvej med knap 600 m² etageareal samt nogle til universitetsbrug mindre egnede fabriksbygninger med et samlet etageareal på ca. 2.200 m². Ejendommen ventes først fuldstændig frigjort for sin hidtidige benyttelse i løbet af året 1969.

Der er ikke i forbindelse med ejendommens erhvervelse taget endelig stilling til dens benyttelse, men det er nævnt, at den – eventuelt i forbindelse med senere erhvervede naboejendomme – vil kunne tjene parkeringsformål i forbindelse med de nærliggende universitetsinstitutter eller anvendes til studenterfaciliteter. Det påtænkes at overflytte universitetets tekniske tjeneste, som har til huse i en barak i universitetsparkens nordlige del, til nogle af fabriksbygningerne på ejendommen.

UDENFOR KØBENHAVN

Den 21. maj 1968 har folketingets finansudvalg (aktstk. nr. 319) på forventet tillægsbevilling for finansåret 1968–69 tiltrådt, at Københavns Universitet som gave fra Helsingør kommune modtager ejendommen matr. nr. 23 ap og 23 aq af Grønnehave under Helsingørs købstads markjorder omfattende et grundareal på 4.534 m².

Det nuværende *marinbiologisk laboratorium* i Helsingør er opført i 1956–57 på et areal, som af Helsingør kommune vederlagsfrit var stillet til rådighed til formålet. Det oprindelige areal er senere ved gave fra kommunen blevet forøget med henblik på udvidelse af laboratoriet, således at det af kommunen skænkede areal nu ialt omfatter de nævnte 4.534 m², men skødeberigtigelse har først nu fundet sted.

I forbindelse med ansøgningen om finansudvalgets tilslutning til modtagelsen af den nævnte gave anmodede man om finansudvalgets tilslutning til påbegyndelsen af opførelsen af en nybygning til det marinbiologiske laboratorium samt ombygning af laboratoriets nuværende bygning til en samlet anslået byggeudgift på 6.069.000 kr. Finansudvalget tiltrådte imidlertid kun modtagelsen af arealerne som gave fra Helsingør kommune, idet udvalget ønskede spørgsmålet om byggearbejdernes igangsætning forelagt igen efter afholdt licitation.

Den 18. juni 1968 har folketingets finansudvalg (aktstk. nr. 407) på forventet tillægsbevilling for finansåret 1968-69 tiltrådt erhvervelsen for Københavns Universitet af de *Teknisk Skole i Frederikshavn* tilhørende ejendomme matr. nr. 256 b, 256 k, 223 s og 223 v, Frederikshavn købstads bygrunde, for en samlet anskaffelsessum på 736.000 kr.

Ejendommene har et samlet grundareal på 2.833 m² og de på ejendommene værende bygninger, som hidtil har været benyttet til teknisk skole, indeholder et brutto-etageareal på ca. 1.300 m². Det er tanken at opføre en nybygning på ejendommen til brug for *det havbiologiske laboratorium* i Frederikshavn, som for tiden har til huse i lejede lokaler (ca. 480 m²) i den tidligere postbygning i Frederikshavn, samt senere at ombygge de nu bestående bygninger til laboratoriets brug.

Universitetets overtagelse af brugen af bygningerne på de erhvervede ejendomme er betinget af Teknisk Skoles udflytning til nybygninger, hvis opførelse påregnes igangsat i finansåret 1968-69.

e. ANDRE BEVILLINGSMÆSSIGE FORHOLD

1. Andre driftsudgifter.

TJENESTEYDELSER

(konto 24)

På universitetets budget er under denne konto bl.a. opført et beløb på 2.700.000 kr. til vagttjeneste og rengøring udført af selskaber.

I henhold til rammebevillingsordningen kan besparende lønbeløb under nærmere angivne forudsætninger efter bestemmelse af universitetets administrative ledelse anvendes under denne konto til betaling af enkeltpersoner eller institutioner for tjenesteydelser.

Af fællesbevillingen under konto 6.21.24. til benyttelse af elektroniske regnearbejder ved undervisnings- og forskningsopgaver er der stillet 198.858 kr. til rådighed for Københavns Universitet.

Dette beløb fordeler sig således på fakulteterne:

Det teologiske fakultet (kirkehistorisk institut)	3.000 kr.
Det rets- og statsvidenskabelige fakultet (kriminalistisk, økonomisk, statistisk og sociologisk institut)	92.673 -

Det filosofiske fakultet (institut for germansk filologi, romansk institut og fonetisk institut)	52.185 kr.
Det matematisk-naturvidenskabelige fakultet (Botanisk laboratorium og Niels Bohr Institutet)	51.000 —
	Ialt . . . 198.858 kr.

Herudover benytter universitetet dels 5 egne regneanlæg (4 GIER-anlæg, 1 I.B.M. 2130) og dels det nordeuropæiske universitets regnecenter i Lyngby, ligesom der af universitetsadministrationen er afholdt udgifter til databehandling ved servicebureau over konto 24 og konto 21. Kontorholdsudgifter. Universitetets egne regneanlæg er opstillet på H. C. Ørsted Institutet (2), Niels Bohr Institutet (2) og astronomisk observatorium (1).

ANSKAFFELSE OG VEDLIGEHOLDELSE AF INVENTAR M.V.
(konto 53)

Bevillingen under denne konto er på finansloven for 1968–69 forhøjet med 6.600.000 kr. til 25,8 mill. kr.

Kontoen kan specificeres således:

Driftsudgifter for laboratorier og samlinger	14.700.000 kr.
Rådighedssum for universitetets ledelse	1.600.000 —
Større anskaffelser	9.500.000 —
	Ialt . . . 25.800.000 kr.

Over beløbet til driftsudgifter til laboratorier og samlinger 14.700.000 kr., var der ved udgangen af universitetsåret 1967–68 disponeret således:

Det teologiske fakultet	90.500 kr.
Det rets- og statsvidenskabelige fakultet	297.000 —
Det lægevidenskabelige fakultet	4.636.000 —
Det filosofiske fakultet	1.152.200 —
Det matematisk-naturvidenskabelige fakultet	7.899.700 —
Endnu til rådighed	624.600 —
	Ialt . . . 14.700.000 kr.

Over rådighedssummen for universitetets ledelse, 1.600.000 kr., er der ved universitetsårets udgang disponeret således:

Det teologiske fakultet	22.500 kr.
Det rets- og statsvidenskabelige fakultet	52.200 —
Det lægevidenskabelige fakultet	125.500 —
Det filosofiske fakultet	245.240 —

Det matematisk-naturvidenskabelige fakultet	207.200 kr.
Fællesformål	298.000 –
Endnu til rådighed	649.360 –
	Ialt . . . 1.600.000 kr.

Over beløbet til større anskaffelser, 9.500.000 kr., var der ved universitetsårets udgang disponeret således:

Det teologiske fakultet	92.900 kr.
Det rets- og statsvidenskabelige fakultet	102.900 –
Det lægevidenskabelige fakultet	2.676.200 –
Det filosofiske fakultet	511.050 –
Det matematisk-naturvidenskabelige fakultet	5.831.700 –
Fællesformål	142.600 –
Endnu til rådighed	142.650 –
	Ialt . . . 9.500.000 kr.

De ved universitetsårets udgang endnu til rådighed værende beløb til driftsudgifter, rådighedssum og større anskaffelser forventes anvendt fuldtud inden finansårets udgang.

Efter rammebevillingsordningen kan besparede lønbeløb under nærmere angivne forudsætninger efter bestemmelse af universitetets administrative ledelse anvendes under konto 53 til anskaffelse af arbejdsbesparende materiel.

Udover de fornævnte bevillinger forventes i finansåret anvendt et beløb på ca. 2,2 mill. kr. til køb af standardinventar og -apparat til nye universitetslokaler mod kompenserende besparelse på konto § 27.2.20.01.09 (Foranstaltninger til imødegåelse af universitetets lokalemangel m.v.).

2. Tilskud.

KOLLEGER, STUDENTERFACILITETER M.V. (konto 64)

På finansloven for finansåret 1968-69 (§ 20.6.21.64) er tilskuddet til Danske Studerendes fællesråd til fællesrådets almindelige virksomhed blevet forhøjet med 30.000 kr. til 150.000 kr. under hensyn til fællesrådets øgede deltagelse i arbejdet vedrørende planlægningen af undervisningen m.v. ved universiteterne og de højere læreanstalter.

Endvidere er bevillingen til fællesrådet på 85.000 kr. til driften af rådgivningsvirksomhed ændret til en bevilling til studenterrådgivningen på 225.000 kr. som følge af forøget behov for socialpædagogisk rådgivning for studerende i København og Aarhus samt etableringen af forsøgsvirksomheden i Odense og Aalborg.

STIPENDIER M.V.

(konto 65)

Antallet af kandidatstipendier er på finansloven forhøjet med 10 til 124 i forbindelse med udbygning af fortsættelseskursus i de for medicinen basale videnskaber.

Antallet af universitetsadjunkturer og forskerstipendier på universitetets budget er uforandret henholdsvis 83 og 3.

Antallet af forskerstipendier, som af fællesbevillingen under § 20.6.21 er stillet til rådighed for Københavns Universitet, er forhøjet med 1 til 9, således at der ialt er 12 forskerstipendiater ved universitetet.

Antallet af kandidatstipendier, universitetsadjunkter og forskerstipendier ved Københavns Universitet udgør herefter tilsammen 219.

Af fællesbevillingen under § 20.6.21 til scholarstipendier er uforandret stillet 32 scholarstipendier til rådighed for Københavns Universitet.

Under § 20.6.21.65 er optaget en ny bevilling på 315.000 kr. til tilskud til doktordisputater. Denne bevilling, der er optaget ved ændringsforslag til 3. behandling af finanslovforslaget, er motiveret med, at adgangen til i den skattepligtige indkomst at fradrage udgifter, der er afholdt til udarbejdelse af videnskabelige værker, der af en højere læreanstalt antages til at forsvares for doktorgraden, er bortfaldet. Som kompensation herfor tilsigter bevillingen at etablere en tilskudsordning, der skulle sikre, at den enkelte doktorand opnår mindst samme støtte som efter den hidtidige ordning.

Tilskud vil kun kunne ydes, såfremt doktorgraden konfereres den pågældende, d.v.s. at disputatsen godkendes efter stedfundet mundtligt forsvar. Tilskud fra anden side, herunder fra universiteterne og de højere læreanstalter, fratrækkes det tilskudsberettigede beløb.

Det forudsættes, at tilskuddene vil blive holdt uden for opgørelsen af den skattepligtige indkomst i det omfang, de medgår til dækning af de af det pågældende videnskabelige arbejde nødvendiggjorte særlige udgifter, som ikke modsvares af værdien af derved erhvervede salgbare aktiver.

Ordningen har virkning fra 1. januar 1968. Dens administration tænkes henlagt til rektorkollegiet.

3. Indtægter.

ALMANAKAFGIFT

(konto 94)

Som indtægt for universitetet hidrørende fra almanakafgift er opført 3 mill. kr.

Universitetet udgav selv ca. 22.000 almanakker og kalendere for 1968.

Antallet af afgiftsberettigede almanakker og kalendere for 1968 udgivet af andre udgjorde ca. 15,2 mill.

Af de ca. 15,2 mill. kalendere for 1968 blev ca. 3,6 mill. – heraf ca. 420.000 udenlandske – stemplet ved universitetskuratoriets foranstaltning, medens ca. 11,6 mill. blev stemplet ved producenternes foranstaltning i medfør af den ved undervisningsministeriets bekendtgørelse af 17. februar 1958 åbnede adgang for producenterne til at opnå tilfaldelse til at påføre stempel ved egen foranstaltning mod at underkaste sig regnskabsmæssig kontrol af afgiftsberigtigelsen af universitetskuratoriet.

Almanakafgiften udgør i henhold til nævnte bekendtgørelse 20 øre pr. eksemplar, idet der, forsåvidt en tryksag indeholder mere end een kalender, må betales afgift for hver enkelt kalender.

f. ANDRE ØKONOMISKE FORHOLD

SONNING-FONDEN

I henhold til Sonning-Fondens regnskab for året 1967 var der et beløb på ca. 286.000 kr. til rådighed til legatformål, idet der yderligere henstod et beløb på 90.000 kr. til bevilgede tilskud, som endnu ikke var godkendt af undervisningsministeriet.

Af nævnte rådighedsbeløb er udredet Sonningprisen for 1968 med 140.000 kr., og herudover er med undervisningsministeriets godkendelse bevilget følgende tilskud af fondens midler:

I henhold til bevilling på bestyrelsesmøde i november 1967:

Købstadmuseet Den gamle By i Århus, til istandsættelse af den gamle Århus mølle – eller til ændret indretning af Borgmestergården – alt efter købstadmuseets eget skøn	30.000 kr.
Lolland-Falsters Stiftsmuseum, til Falstergårdens istandsættelse og indretning	20.000 –
Den antikvariske Samling i Ribe, yderligere til restaurering af Quedens's gård (i 1962 blev bevilget kr. 50.000,00)	20.000 –
Fonden for Bygnings- og landskabskultur, til bygningsarbejder, der ville have kunnet opnå støtte i henhold til § 7 i Sonning-Fondens fundats	20.000 –
	Ialt . . . 90.000 kr.

I henhold til bevilling på bestyrelsesmøde i juni 1968:

Foreningen for Boghåndværk, til restaurering af den af foreningen erhvervede ejendom Klareboderne 10	30.000 kr.
Borchs Kollegium, til udvendig restaurering af havehuset og istandsættelse af hegnsmur	40.000 –
Museet på Sønderborg Slot, til udgivelse af museumskataloger på tysk og engelsk	5.000 –

K.F.U.M.-sangerne, til korets virksomhed, bl. a. til en koncertrejse til Norge	5.000 kr.
Studentermusikforeningen, til foreningens virksomhed . . .	5.000 –
Frederiksbund Kunstforening, til indkøb af et flygel til anbringelse på J. F. Willumsens Museum	8.500 –
Foreningen Dansk Samvirke, til foreningens virksomhed	2.000 –
Landsmuseet i Godthåb, til en arkæologisk undersøgelse af ruinerne af den gamle nordbofygd i Godthåbsfjorden	10.000 –
Fonden for Bygnings- og Landskabskultur, til bygningsarbejder, der ville have kunnet opnå støtte i henhold til § 7 i Sonning-Fondens fundats	20.000 –
	Ialt . . . 125.500 kr.

Den Sonning-Fonden tilhørende ejendom matr. nr. 14 gv af Frederiksberg, Fuglebakkevej 106–108 (Sonninghus IV), er ved en ekspropriationsforretning den 5. marts 1968 afstået til offentlig vej pr. 1. marts 1969. Ejendommen, der er ansat til ejendomsværdi 1 mill. kr., har været udlejet til industriformål. Erstatningen for ejendommens afståelse er forligsmæssigt fastsat til 1.375.000 kr. kontant for hele ejendommen med fast tilbehør og for ulemper samt advokatbistand.

Pr. 1. juni 1968 har Sonning-Fonden erhvervet ejendommen matr. nr. 16 ds af Frederiksberg, Borups Allé 144–146 – Fuglebakkevej 101–107, for en købesum på 2.650.000 kr. med en kontant udbetaling på 750.000 kr., som er udredet af den fornævnte erstatningssum for afståelsen af Sonninghus IV. Den erhvervede ejendom, hvis ejendomsværdi er ansat til 2 mill. kr., er en velbeliggende beboelsesejendom med 55 lejligheder med fra 3 værelser til 4 værelser og kammer med centralvarme og bad samt 4 butikker.

NYBROGÅRD KOLLEGIET

Med folketingets finansudvalgs tilslutning i skrivelse af 5. december 1967 (aktstk. nr. 78) har universitetet tilskødet den selvejende institution »Nybrogård Kollegiet« den bebyggelige del af den nord for Nybrovej (ved Lyngby Sø) beliggende parcel af den universitetet tilhørende ejendom matr. nr. 11 a og 11 q af Bagsværd By, Stengaard Sogn.

Det afståede areal omfatter 58869 m² (heraf bebyggeligt 58.320 m²) og købesummen andrager 1.449.400 kr. – svarende til den beregnede kostpris for den pågældende parcel. Købesummen berigtiges ved udstedelse af et pantebrev med variabel rente og nærmere angivet uopsigeligthed.

En bebyggelse af grunden med ca. 600 kollegieværelser er under projektering og ventes påbegyndt i 1969 med støtte i henhold til kollegiestøtteleven.

Oprettelsen af den selvejende institution »Nybrogård Kollegiet« er omtalt i årbogen for 1965-66 s. 43.

KØBENHAVNS UNIVERSITETS FOND TIL TILVEJEBRINGELSE AF
LÆREMIDLER FOR DE STUDERENDE

Fondens bogsalg, som varetages af universitetets kassererkontor, har i regnskabsåret 1967-68 andraget ca. 497.000 kr. Der er i dette år indtjent et driftoverskud på ca. 102.000 kr., og der er siden fondens stiftelse i 1953 opsamlet en formue på ca. 439.000 kr., som dog fuldt ud indestår i beholdningen af bøger, hvis værdi – beregnet efter fremstillingsudgiften – pr. 31. marts 1968 er opgjort til ca. 849.000 kr. Salgsværdien af bogbeholdningen med fradrag af forfatterhonorar er opgjort til ca. 1.513.000 kr.

De ved fondens foranstaltning fremstillede bøger sælges til de studerende til priser, der ligger væsentlig under, hvad de ville koste, såfremt de blev fremstillet og forhandlet på sædvanlig vis gennem forlag og boghandel.

I universitetsåret er udgivet 59 nye titler, hvoraf skal nævnes:

- W. Simonsen: Forsikringsmatematik. Hefte I.
 Henning E. Jørgensen: Astrofysik.
 W. E. von Eyben: Panterettigheder. 3. udgave.
 Kjeld Philip: Noter til skattepolitik.
 Søren Holm: Filosofien i Norden før 1900.
 Søren Holm: Filosofien i Norden efter 1900.
 J. N. Madvig: Syntax der griechischen Sprache. Fot. optryk af 2. udgave 1884.
 Paul Diderichsen: Dansk Prosa-historie. I.
 Poul Høybye: Arabisk Kompendium.
 Udvalg af romersk Poesi I.
 Egil Forchammer: Noter til forelæsninger over tale og sangteori.
 Gammeldansk Læsebog ved Nelly Uldaler og Gerd Wellejus.
 Rolf Hesse: Lærebog i latin for medicinere.
 Marianne Haller: Den engelske court-masque og dens eventuelle indflydelse på Shakespeares dramatik.
 Johs. Brøndum-Nielsen: Gammeldansk Grammatik i sproghistorisk Fremstilling. II. Fotografisk optryk.
 J. Wedebye: Beregningen af dødeligheds-, fertilitets- og reproduktionsmål i Danmark. Omarbejdet udgave 1968.
 Aksel E. Christensen: Kongemagt og Aristokrati. Fotografisk optryk.
 Bibliografi for Folkelivsforskere ved Karsten Lægdsmand.
 Knud Larsen: Oversigt over nogle hovedlinier i den europæiske forfatningshistorie efter 1815.
 W. E. von Eyben: Formuerettigheder. 3. udgave.

- J. Prytz Johansen: Tillæg til Sven Fenger: Religionshistoriske tekster.
P. C. Matthiessen: Teoretisk Demografi.
B. Munk Olsen: Anvendelse af elektronisk databehandling ved løsning af filosofiske opgaver.
Morten Lange: Svampe. 3. udgave.
Birger Munk Olsen: Historisk Fransk Fonetik i Hovedtræk.
Jacques Berg: Frihed og Lighed. Studier i den franske radikalismes sociale og økonomiske tankegang fra Clemenceau til Mendes France.
Jørgen Sprogøe Køster: Sadelmageriet. En oversigt over håndværket på historisk baggrund.
J. Wedebye: Elementære Tidsrækkeanalysemetoder.
Karl Nielsen: Horats. Midt i en have.